

Henricus eius nois sextus friderici primi filius. anno dñi M. c. xc. defun-
cto genitore p̄sensu principū romanorū impator electus impavit annis
octo. a patre aut̄ prius rex designatus coronā aquisgranī acceperat. Is primo
in coloniensis bella mouit. occiso leodiensi ep̄o in graciā redeit. Anno deinde
electionis sue tercio Celestinus pontifex romanus postridie coronatiōis sue
henricum sextum friderici barbarosse in armenia defuncti filiū a germanis ele-
ctoribus declaratum in regem romanorū impatorem constituit. ea inuicta cōdi-
tione vt henricus ip̄e regno citra vltraq; fretum siculum p̄p̄rijs recuperato sum-
ptibus et c̄sum solueret annuū et iuris ecclesiastici terram sibi redderet posside-
dam. idq; quo rex facilius assequeret cōstantiam normanno rege natam virgi-
nem in monasterio panormi agētem occulte educi curauit. eaq; natū grādiorez
q; q̄ filios p̄curatura videret disp̄satione ap̄lica illi in matrimoniū collocauit.
Reddidit v̄o henricus impator primā oīm urbem thusculam pontifici celesti-
no. cuius et romane ecclesie iuris erat. Isq; p̄ter hec vna in re p̄siderantissimus
ro. po. pmisit. a quo nullo adhibita aut pietate aut mora funditus est excisa. et
vt omnis in futurū instauratiōis spes adimeret ruinaz illius saxa romam sunt delata. que in diuio huius
temporis capitolino ad memoriā conseruant. Ingressi regnū cum exercitu rex henricus et regina primo
imperij anno neapolim obsederunt. sed cum pestilentia exercitum inuasisset re infecta abeunt in alemānias
acceperunt. Postea iterato a celestino pontifice romano vocatus magnū in ytaliam exercitum duxerat. ve-
neratq; secum cōstantia vxor friderici filiū afferens primū (quē p̄ter omniū opinionē nimis annosa pe-
perat) Isq; secundus fridericus postea vir factus ecclesiam p̄secutus est. paruoq; negotio primo neapolis.
post quicquid in ytaliam sicilie regni vocabulo censet. et ip̄a subinde sicilia in eorū potestate sunt facta. Cō-
stans v̄o tūc fama fuit henricū panormi agentes thesaurū ingentē a normānis regibus tanto prius tem-
pore. tantaq; successorū p̄speritate cumulatam clam expilatam in germaniā transmisisse. Is a pontifice ac-
census vxore et filio panormi relictis ro. se cōtulit cū eoq; pontifex celesti. multa egit vt recuperande ihero-
solime curam susciperet. Quod quidē munus cū p se noluerit per legatos exequi sponndit. priusq; ro. et
italia decederet nauigiū ex omni sicilie regno et imponendas vere primo copias parari curauit. pariterq;
alpes transgressus archiep̄m maguntinū et saxonū ducem legatos declarās onus illis inuēit copias ex oī
germania cōtrahendi. qua tempestate sarraceni affricam mauritaniam incolentes ingentē classe in hispaniā
vltiorē delati cōgressum p̄lio castelle regē supatumq; ceperūt. et plurima tūc ea gens barbara de hispaniā
subegit. quorū partē bethicā olim. nūc granatam vsq; in hec tpa Anno. 1493. tenuerūt. Tandem cū in re-
gnum henricus rediisset Messane in sicilia agēs cū grauitate egrotaret ad Innocētium p̄ntificem ro. mit-
tens vxorē sibi et friderici filiū p̄uez p̄mendauit. Philippū v̄o sibi germanū fratrem. cuius totius ethurie
dominiū sub ducatū titulo cōcesserat. q̄tū in se fuit ro. imperij et simul gubernatiōē regni sicilie quousq;
filius adoleuisset administrationē retinere quesuit. cōfectoq; testamento panormi diē obiit. ea igit̄ mors
et rem in asia xp̄ianā et simul omnē germaniā maximis inuoluit motibus. fuit eīm in agēdis rebus strenū
us. in hostes acer. in largiendo munificus. faciūdos eloquio. facie decoza. statura mediocris. ingenio pru-
dēns. in ecclesia panormitana magnifice sepultus.

Linea imperatorum
Henricus sextus

Belynādus in territorio belluacensi frigidī montis monachus his tēporibus
religione facundia ac doctrina clarus effulsit. qui cū esset vir doctissim⁹ ac
disertissimus. diligenti cura de omnibus rebus gestis chronicā p̄ pulcrā ab initio
mundi vsq; ad hec tempora composuit ac in maxio volumie digessit. At hoc op⁹
ita dissipatū et dispersū ēvt nūsq; totū reperiat. scripsit et alia opuscula et sermōes
Aptias natione longobardus in latina et greca lingua egregie doctus p̄ hec
tempora floruit et multa composuit. et inter cetera p̄ter latina vocabula. que
diligenter in ordinē redegit. et de ordine dicēdi optime scripsit. atq; plures eplas
elegantes doctasq; composuit.

Asonem p̄terea patria bononiensem viz vtiq; cele-
berrimum atq; insignem et in iure civili cōsultissi-
mum. Iohannis bosiani (qui summā breuē super p̄de-
ctis composuit) auditorem cū p̄dictis floruisse constat q̄
cum esset diuini ingenij vir in legibus optimos cōfecit apparatus ac summam ce-
lebrem edidit. que apud omnes etiam n̄ro euo magno habetur in p̄cio. Insuper
vas velut alter paulus appellat.

Martinus similiter bosianus et cremonensis eius doctrine et professionis do-
ctor. de quo in glosis p̄sepe fit mentio eo tpe floruit. quem augelus de peru-
sio iuris lucernam et mundi speculum appellat.

Anno mundi. 6405.

Anno christi. 1204.

Linea summorum pontificum
Innocentius tercius

Innoentius tercius papa natione campanus patria anagninus patre traſti-
ctiſſimus. q̄ a primeua etate pariſius ſris operā dedit. Is an̄ p̄ficatū doctria
et moribus inſignis. a celeftino in numero cardinaliū refer̄. quo mortuo in ei⁹
locū oim̄ conſenſu p̄ficex ſufficit. q̄tū autem fuerit glorioſus p̄ficex opa eius
oſtētant. q̄ ſi omnia ſcribenda forent ingens volumē efficerent. q̄ cū exoſas ha-
beret venalitatē edicto ſtatuit vt nullus curie officialis quicq̄ ab alieno exigeret
preter ſcriptores ac bullatores. q̄bus modū p̄fixit. hoſtarios quoq̄ a notario-
rum cameris amouit vt liber eſſet aditus. ſtatim quoq̄ vbi magiſtratū inijt bel-
lo aſiatico animū adijciēs germanos p̄pter Henrici mortē in aſia tumultuātes
retinere in officio ſris. nuncijs. premijs. pollicitationib⁹ conat⁹ ē. verum id fru-
ſtra tentauit. at vbi videret ſarracenoꝝ potētiam in aſia concreſcere apud latera-
num maximum conciliū celebrat. cui interſuere plures viri p̄ſtatiſſimi. Poſtmo-
dū multa libroꝝ volumina composuit. inter que extat liber de miſeria cōditionis
humane. ⁊ libros de ſacramēto eucharistię. de ſacramēto baptiſmi. habuit item ſermones temporibus ⁊ ſo-
lemnibus diebus accomodatos. Decretales quoq̄ antiquas composuit quas obſeruari mandauit. Vir do-
ctiſſimus ⁊ oim̄ ornatiſſimus virtute. eo pontificatu ſe dignū breui oſtendit. nam inter ceteras decretales
quas extantes reliquit tres eo p̄ficatus ſui initio edidit. Primā q̄ de inducijs habet. Quotiēs orbis p̄n-
ceps alter in alterū delinqueret. correctionē ad p̄ficem romanum ſpectare. Et venerādos eſſe principib⁹
q̄tūvis maximus ſacerdotes ſecundam. Terciā que extra de electiōe habet ſingularis fuit. Inuere hui⁹ p̄-
tificis virtutē ⁊ doctrinā beati Dñici ⁊ Franciſci aſſiſiatis ſanctitas. Improbauit p̄terea abbaſ Joachim li-
bellum quēdam nō ſanam doctrinam p̄ ſe ferētē. Damnauit ⁊ errores almerici heretici qui poſtea pariſi⁹
cū ſectatoribus ſuis exuſtus eſt. qui affirmabat ydeas que ſunt in mente diuina ⁊ creare ⁊ creari. cū in eo nil
niſi eternū ⁊ incommutabile ſit. dixerat p̄terea in charitate conſtituto nullū peccatū imputari. Nec Innoen-
cius opera pietatis in tanto pontificatu p̄termiſit. Extant etiam rome duo huius pontificis opa ſitu. vtilita-
te ⁊ vlu longe diſtantia. hoſpitale ſanctiſpūs in Saxia a longobardis ⁊ Saxonib⁹ ibi ſolitis habitare ap-
pellatum. quod in vaticani ſuburbio celebre ⁊ diſtiſſimū hoſpitalitati ampliſſime deſeruit vnū. Et alter tur-
ris appellata comitis vſani operis. que muro oim̄ totius vrbis rariffimo ſublimitate ſurgit eximia. Eſtq̄
ad forū olim neꝛue ad veteris ſubure principiū que p̄ etatē noſtrā ⁊ diu ante inhabitata nulli omnino vſui
eſt aut fuit. indeq̄ baſilicam ſancti ſixti que extat in auentino celebris tūc dirutam inſtaurauit. Verū dū Pe-
ruſij tollende diſcordie cauſa (que inter Venenū ⁊ piſanos vigeat) p̄fectus fuiſſet moriſ. pontificatus
ſui anno decimo octauo mēſe ſeptimo die. xvi. Cuius vita a deo p̄bata fuit vt poſt eius mortē nil earum re-
rum que in vita egerit laudauerit improbaueritq̄ immutatū ſit. hic quoq̄ primū ordinē diui Auguſtini be-
remiticum ſub tutela apoſtolica ſuſcepit.

Concilium lateranense

Sinodus maxima hoc anno apud lateranum ab
Innoentio p̄ficice p̄dicto p̄ recuperanda ihe-
roſolima celebrat. cui interſuere mille ⁊ trecenti p̄la-
ti cum iheruſolimitano ⁊ conſtātinopolitano patriar-
cha. Metropolitani ſeptuaginta. Ep̄ſcopi quadringen-
ti duodecim. Abbaſ. priores. cōuentuales octingē-
ti. Greci ⁊ romani imperij legati. Reguꝝ vō iheruſa-
lem. francie. hispanie. anglie ⁊ cipri oratores. Vene-
re multa tum quidem in cōſultationem nec decerni ta-
men quicq̄ aperte potuit. q̄ ⁊ piſani ⁊ genuēſes ina-
ritimo ⁊ ciſalpini terreſtri bello inter ſe certabant. ve-
rum decreta ibi. p̄lata fuere quibus tam laicorum q̄
clericorum moꝛes componerentur.

Tobānes bon⁹ ordinis heremitarū diui auguſtini
inſtaurator natiōe ſtantuanus his temporib⁹ i
flaminia ⁊ vmbria vitam religioſiſſimam ac ſanctiſ-
ſimam duxit. multa monaſteria ibi erexit. Inde fratres
ſābonite vulgo appellati ſunt. Tandem cum vir ſan-
ctus. 50. ānis in flaminia ſmorat⁹ fuiſſet i patriā re-
uerſus plen⁹ dieꝝ ⁊ opib⁹ bōis. āno a natiuitate dñi
1222. migravit ad dñm. Cuius cor p̄ translatus in
mōaſterium ordinis ſub titulo ſanctę agnetis fabre-
factū ſummo ſeruetur honore vbi indies ſunt miracula.

Philippus sive princeps et ethurie dux heinrici impatoris frater. quem idem heinricus moriens filij friderici reliquerat tutorem regnum accepit. verum heinrico mortuo maxima inter electores orta est dissensio. in germania enim electorum pars othonem ducis saxonie qui in asia fuerat germanum fratrem delegit. pars philippum qui ab heinrico institutus erat censuit conservandum. et bello dissidijque ditissime acta quod philippo rex francie othoni rex anglie fauebat. propter hanc dissensionem impatoris deligendi ytalie neque philippum neque othonem ad imperium admittunt. propter id tantum tempus quod inter coronationem et depositionem othonis interfuit. Per reliquum vero eorum imperatorum tempus vacasse imperium scribunt. Philippus autem anno 1198. alsaciam bello deuastans argentinam obsedit et in suas potestatem accepit. sequenti anno similia in thuringia egit. lantgrauum deuictum in gratiam sumpsit. Innocentius vero pontifex quia constabat heinricum et fridericum patrem suum romanam egisse ecciam othonem impatorem. pronunciat. Philippus ira succensus arma parat ac contra othonem philippo rege francoy fauente in expeditione prodit. Otho quod composito exercitu vna cum iohanne anglo regem pugnandi copiam facit. fiuntque singularia certamina precipue apud coloniam. Ad annum quod pontificatus innocentij octauum otto ille quem romanus regem impatorum instituerat a philippo ubique succubuerat agrippina Colonia germanie urbs preclara othonem pulsum postremum omnem conservauerat quam urbem philippus artem pressit obsidione. otho quoque facta eruptione congressus superatusque a coloniensibus est expulsus. qui tempore cedentes philippo impatori debitam obedientiam presterunt. Tandem principis diuturnis defatigati bellis pace confecta philippus romano impator declaratus. ac sic nouem annis non sine molestia hanc dignitatem retinuit. nec tamen diuturna fuit philippo in adepto ubique per arma impio quies. quem lantgrauus thuringie princeps multis in suam sententiam tractis circumueniens. vel ut alij scribunt otto comes palentinus de wutspach bamberge interfecit. x. kalendis iulij. corpus bamberge inde spiritu iussu friderici sepultum. fuit autem benignus ac largus. debilis corpe atque virilis. facie venusta. capillo flauo. statura mediocri decorus.

Otto dux saxonie huius nominis quartus anno a natiuitate dni 1198. cum philippus impator a comite palatino interceptus fuisset. impator a germanis suis delectus impauit annis tribus. qui statim romam proficiscens ab innocentio tercio sequenti anno in basilica sancti petri coronatus est. verum post acceptum ab ipso pontifice diadema iurisiurandi quo se de more obligauerat religione post habitam terram eccie hostiliter inuasit. nam radicophanum montem faliscum siue ut corrupte appellant flasconem et totam pene romandiolam per diuersas legiones diuersosque legatos occupauit. et ad regni neapolitani regiones conuersus ut eas quod caperet esset aditus. friderico secundo quem romani pontificis auctoritas et promissa protectio secum redderet. nihil tantum motibus suspicante. eos vero motus pontifex innocentius iniquo ferens animo ad othonem misit. qui eum suadendo. hortando. admonendo quincere conaretur ut capta de eccie terra feudatario redderet. quod peiora indies molebat. unde pontifex eum anathemate primum percussit. deinde perseuerantem et vias omnes romanas latrocinij infestante imperio et alemanie regno priuatum depositumque pronunciat. Secutos eum platos et pecores ac omnes alios imperij ac regni populos eatenus sacramenti religione qua illi obligabantur absoluens ut non magis possent quam deberent ab eius imperio reuerentia et obedientia se subtrahere. quod rex bohemie. langrauius thuringie ac archiepiscopus Maguntinus Treuerensisque dux austrie et ex militibus prestantiores quique eum deseruerunt. Cum etiam germani electores imperij philippo suadente francoy rege quod primum de priuatione othonis certiores facti sunt fridericum secundum sicilie regem vigesimum agentem annum in romano rebello declarauerunt. Philippus enim francie rex othonem iohannis regis anglie ex sorore nepotem debilitari ac potentatui deici exoptabat. quod tandem deterritus malis atque periculis otho in alemaniam se recepit et quecumque de ytaliam ceperat in romani pontificis fridericique sicilie regis potestate rediere. ubi postea a philippo francoy rege apud tornatum superatus. Tandem anno 1208. otto impator mestus languensque aie breui obiit. Veneti autem rebellantem cretas in fide armis continentes anno salutis 1208. eandem in colonie formam redigere. missis eo ciuibus qui cretenses in officio continerent.

Rainaldus archiepiscopus coloniensis post destructam mediolanum a friderico impatore corpa trium regum ad Eblontiam traduxit post gloriosam vitam in domino quieuit.

Richardus quoque puer parisius a iudeis martirium passus multis claruit miraculis. quod obrem philippus rex francie intelligens iudeos per plura quotannis mala egisse in vituperium christianorum priuatis bonis omnes e regno francie expulit.

Berta etas mundi

Ordo cruciferorum

Cruciferorū ordo in sinodo lateranēsi dñi incho-
 atus sed aliqn̄ intermissus ab ip̄o Innocentio
 tercio p̄tifice anno pontificatus sui. xvij. restituit.
 et confirmat ac multis fauoribus cōmendat. Id q̄
 marie factū ē eo q̄ quedā albanensium pestifera he-
 resis surrexerat. que tantā in populo romano cleroq̄
 seditionē excitauerat q̄tā vnq̄ antea. q̄ obzē causas
 p̄tifer ip̄e multos cruce signatos impulit p̄ eos ar-
 ma suscipere. quibus deuictis cruciferorū ordinē itas
 sopitū z obliteratū instaurans multis priuilegijs z
 gratijs mirabiliter auxit. eides aut̄ ordini postmodū
 innocentijs quartus deuotiōe affectus apud lugdu-
 nū existens regulā cōposuit z dedit in quo p̄cepit ip̄-
 sis religiosi semp̄ cruce in manibus portare. ipsius
 v̄it̄ ordinis auctores et du-
 cē Quiriaci ep̄m z martires
 tpe constantini magni Bele-
 ne matris primū fuisse tra-
 dunt. qui etiam cuz Juliano
 apostata cū multis christia-
 nis passus fuit. sed idem or-
 do ad nihilum ferme vsq̄ in
 presens redactus.

Tartarorum regni princi-
 pium

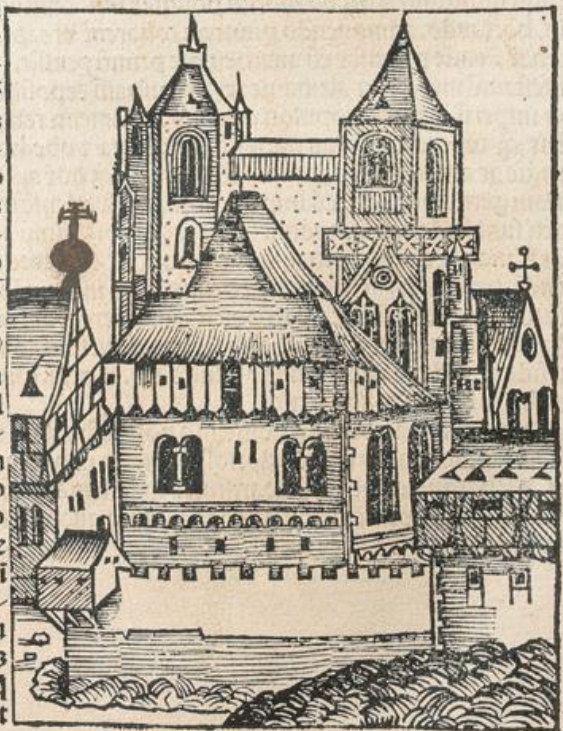

Quidam perfa ex
 ignobili familia inter

cos natus tartarorū gentis rex vir quidē magnanimus p̄ bec tpa ex indie montibus vna cū oib̄ lue ge-
 tis viri ac mlierib̄ hostili aīo egressus p̄ vicinas quasq̄ vrbes spolia multa eregit z populū suū h̄ mō
 allexit. quibus spolijs allectus inde parthos venit z pari terrore mediam. assiriam. persiam. armeniam
 et sarmatas nō longo tpe puadens circa meotidis paludis littore concessit vbi z accolis suis sedes cōstitu-
 ens in maximā euasit potentā vt regnū eoz nunc multū creuit in finibus hungarie polonie z iuxta mare
 ponticum z in aquilone. z hi nūc vsone cassanū habent principē. Sunt autes tartari hoies turpes oculos
 grossos. p̄minentes habent latas facies et frontes nasosq̄ latos mediocres. z statura tante arrogantie vt
 dñm suū eam filiū dei appellent. pluraq̄ de eoz moribus historici scribunt.

Ordo carmelitarū p̄ hoc ip̄s in syria apud carmelū
 montē ab Alberto iherosolimitano patriarcha
 excitat z multis priuilegijs ab eo sublimat. atq̄ ei-
 dem regulā suo iure cōfectā obseruandā primo obtu-
 lit z confirmauit. in qua pro habitu fratribus eiusdē
 ordinis capā superiorē ex syrico cū quibusdā largis
 virgīs scz albis z griseis circularā more helye p̄phe-
 te (vt tradūt) assignauit z referendā p̄stituit. Isq̄ ordo
 cū in orbe diffunderet ac locis z viris p̄stantissimis
 indies multiplicaret multas impugnationes p̄ mul-
 tos annos ab emulatoib̄ ptulit. sed postmodū hō
 norius pontifex eius noīs tercius cernens ip̄am san-
 ctam religionē z ordinē a multis impugnatū z aliqn̄
 p̄secutū cū nō satis probatū cōspiceret deuotione mo-
 tus primo p̄tificate sui anno mutatis prius circula-
 tis clamidibus ob honorē beate virginis marie in al-
 bas sub titulo virginis marie de monte carmelo ap-
 probauit z cōfirmavit. aiūt em̄ ordinē istū dū in sīria
 cū habitu illo procederet maxima in reuerētia z deuo-
 tiōe apud soldanū egypti extitisse z multas illi elemo-
 sinas z beneficia cōtulisse. sed eo habitu mutato eū e-
 finibus z regno suo eiecisse. q̄ obrē necesse fuit illuz i
 europā traicere vbi mirū immodū excrecēs clariss-
 mos z sanctitate z scientia viros ptulit. Quoz de nu-
 mero p̄cipui fuere Angelus declamator ardētissimus
 Albertus siculus Cirillus grecus vir doctissimus. q̄
 p̄ter libros multos a se editos spū p̄phetie claruit. Et
 alij clarissimi.

Ordo carmelitarum

3. apud
 carmelū
 in sīria

Dominicus hispanus vir sanctitate et doctrina plurimū decoratus. p̄dicatoꝝ dux et pater inclitus. ac xp̄iane religionis q̄si matutinū sydus emicuit p̄ hoc t̄ps. Is i calogura al calaroga pago exoniensis diocesis nat⁹. Qui p̄ felix appellatus. mater ioanna q̄ tres filios habuerit q̄ postea lris edocti sacerdotiū accepta rūt. Tercius beatus dñicus cur⁹ mater p̄uidit in somnis se gestare catulū accēsam ore faculā baulantē. Qui egressus ex utero totū mundū incēdere videbat. p̄figurans ex ea p̄dicatoꝝ eximiu nascitur. fuit em̄ victoꝝ mirabilis obiurgatoꝝ. oppugnatoꝝ heresum. fidelū diligentissimus exhortatoꝝ. ab infantia quoq; cū eo misē ratio creuerat. ex canonico aut regulari a deo vocatus cū fr̄ibus socijs p̄dicatoꝝ ordinē incredibili seruoze fundauit. q̄ diuinitus instituto ab gloriosa dei genitrice maria religionis habitū assumpsit. Et cū in tholosana albienisq; galliarū regione heresis pullulasset. ac late et longe cepisset serpere. bt̄is dñicus tunc primū fama nosci ceptus ad eas extirpandas se cōtulit. Erāt̄o q̄ armis eā sectam tueri admitterent. Quia comes tolosanus notabat infamia. Quare datus est ab innocēto pontifice et a francoꝝ rege symon de mōte forti bt̄o dominico adiutor. q̄ cū cohor-te ab hierosolime expeditione reducta: a sancto viro aduersantū arma conatusq; retudit. tantisq; ea heresis defixa erat radicibus vt q̄ septimo inchoauerat vix tādem vltimo pontificat⁹ innocēti anno potuerit extirpari. pater aut religionis et istens. postea ab honozio q̄ scismaticos apud tholosaz comitos audiuit. ordinis confirmatōem obtinere meruit q̄ p̄firmato cū plura monasteria erexisset. Et multis signis ac miraculis clariffet. ac varias regiones docendo et p̄dicando lustrasset. Tandē anno salutis tereio vicesimo et duodecies centeno apud bononiā ytalie ciuitatē. nonis augusti migravit ad dñm. quē postea gregorius nonus audit⁹ eius miraculis et vita preclara in sanctorū numero aggregauit.

S. Dominicus

S. Franciscus

Franciscus seraphicus natione ytalus ex assisio vmbroꝝ ciuitate ortus. vir vtiq; diuinus. ac primus institutor ordinis fratru minorū. et fundator mirificus. Circa annos dñi. M. cc. viij. primo negociatoꝝ hūanus et affabalis ac p̄dizus vsq; ad annū. xxv. Inde terrena oia despiciēs xp̄m in om̄i vita secut⁹ est. Et in aliquādiu pedibus calcat⁹ et corrigia cinct⁹ incessisset. Sentētie dñice memor dicētis. Qui venit ad me et nō renūciat oibus. non potest meus esse discipulus. Abiectis oibus tunica incultam et cōtempibilem fūne p̄teritam induens nouūq; moꝝ ordinē constituit. cum quo velut sol i orbe radiās xp̄ianā religionē plurimū illuminauit. Tantū aut in seip̄o rigorē austeritatis exercuit. vt in tēptatione carnis. in p̄uinali tpe niue vel glacie operiret. paupertatē quoq; dñam suam semper vocabat. Ad allebat potius de se vituperia q̄ laudes audire. om̄iq; studio precauebat ne paupertatis metas trāsiliens ad sup̄flua disfluere. ardentissimoq; martyrii desiderio feruebat. Ideo sexto cōuersionis sue anno syriā petijt. ac ad soldanū accessit. qui eum om̄i honore suscepit. Duobus aut annis an obitū eius vidit in visione seraphin vñū in aere sex alas habentē cruci manibus extensis pedibusq; coniunctis affixū. alaz vō duas sup̄ caput erectas. et duas ad volandū extēsas habebat. Porro duabus totū corp⁹ tegebat. Cūq; diutius cogitaret apparebant in manib⁹ ei⁹ quasi fixure clauoꝝ. latiusq; ip̄ius dextrū veluti lancea perforatum. Interea cū fr̄ibus suis sic ab eo institutis nouā dedisset regulā. et xp̄i stigmatib⁹ insignitus fuisset. et nomē suū in orbe diffudisset. Cū nullā carni sue requiē dederat a p̄uersione sua. xvij. anno et multis languoribus p̄teritū t̄ps effluxisset. duobus seq̄ntib⁹ grauioribus purgeri cepit. Tandē plen⁹ bonis opib⁹. apud assisiū urbem suam. Anno salutis n̄re. 1227. nonas octobris i dño feliciter obdormiuit. Quem et biennio post gregorius nonus audit⁹ eius crebris miraculis magna prius ob eam rem cōuentu habito. in numez sanctorū statim retulit. Nicolaus aut tereius papa anno. M. cclxxx. litteras de stigmatib⁹ ei⁹. xp̄i fidelibus misit.

Quod Erremotus atq; portēta multa h̄is annis vbiq; ferme fuere ita vt antiochia et tripolis atq; damascus magna ex pte corruerint. Cathina etiā sicilie insula contra aquarum naturaz pelagus retrocessit. et hoīm ferme milia absorbuit. In ytalia insup grandines om̄is anserum grossiores cecidere.

Visum est quoq; signū mirabile in occidente post occasum solis in stella posita in austro declinans in occidentem indirecto syderis quod astrologi coronam adriagne appellant. Visusq; radius quasi trabes magna per multos dies ascēdes in altitudinem firmamenti. p̄dicatoꝝ h̄is temporibus multa alia signa contigisse asserbant.

Sexta etas mundi

Anno mundi. 645. Anno xpi. 1214.

Honorius tercius papa. p̄ta romanus. p̄ce almerico ciu e romano genit⁹ tercius suffectus innocetio. ⁊ ipm eius nois terciu. perusie cardinales i romanu pontificem creauerunt. Qua in creatione ad sextu p̄decessoris diem obiit facta. maior solito adhibita e festinãtia q̄ perusini ciues difficultatẽ hiero solim e rez. ⁊ belloꝝ ytalie sedandoꝝ necessitates p̄penderunt. Et coacto in con clau collegio penuria cibi per dies singulos maiore facta vt p̄peraret. vim ho nestissimã attulit. p̄secratusq; p̄ntifex destinatu a p̄decessore pacẽ in ytaliam cõ stituende tractatu p̄ oratores legatosq; cõtinuauit. Ipse romã intra primu cre ationis mensem p̄ sabinos se cõtulit. Sollicitabat em eũ petrus antistidoꝝesis impator cõstantinopolitanus. quẽ paulo post ⁊ iolem simul vxore idẽ ponti fex in basilica sancti laurẽtij. q̄ via tyburtina extra muros insignis visitur. im pertali diademate decorauit. Et rebus xpianoz in romana p̄sulturus q̄ hiero solimis p̄future viderent ioannẽ de colina cardinalem romanus portuensem ep̄m apostolice sedis legatu declarauit. impialesq; titulos honorius friderico secũdo cõtulit. Quẽ post iuribus ecclesiasticis sibi vsurpatis anathemate no tati dignitate priuauit. Ordine heremitaru prout innocetius fecerat p̄tegen dũ eũ suscepisset. Etia ordines p̄dicatoꝝ ⁊ minoru cõfirmare voluit. hieroso limoz rege ex asia ad se romã uenientẽ benignissime suscepit. Extant uo hono rij pontificis decretales multe. tũ rome opa sancti laurentij extra muros vrbis reparata cũ cenobio basilica. tum sanctasancioꝝ ad lateraneses ecclesiã instau rata celebris sanctimonie oratoriu. Bñ aut ac beate vitã duces vt bonu pasto rem decebat. anno pontificatus sui decimo. mese septimo. die. xij. morit. Se peliturq; in basilica sancte marie maioris ad p̄sepe.

Gregorius nonus papa natione hernicus. p̄ta anagnin⁹ e familia comi p̄ estati caumata se contulit. Cũ fridericu monuit vt expeditionẽ in terrã san ctam cui voto p̄ides cruce signatus se obligauerat. tandẽ iniret. forte cõmina ret vt nisi breui exequeret excoicationis priuationisq; sententias ab honorio p̄decessore in illu. p̄mulgatas. p̄firmatas etiã atq; etiã aggrauaret. Promisit q; fridericus sese vouerat. dictuq; e veris t̄pus ad p̄ueniendũ brundisij. vene rat eo magna multitudo p̄cipue vero ex germania lantgrauus bassie. q̄ brun disij vna cũ magna p̄te militũ moritur. dũ fridericus egritudine simulã in si cilia se continet. Hec fraus ita cõprehensa est. cognita em lantgrauij morte ce lerrime eo ad nauigasse omnẽq; eius suppellectilem diripuisse. Cognita igitur fraude friderici honorij terciij sententiã in fridericu latam p̄firmavit. Inde pe rusij pontifex assisiũ petiturus. vt q̄ de francoisco viro sanctissimo miracula au dierat p̄ns cognosceret re comperta vt audierat. in sanctoru numez statim retu lit. Leperant iterum romani senatores qñq; vnu. qñq; binos creare. Hannibal q; ex hambalda gente romana nobilis senator heresi p̄sentiebat. in quã multi inciderant sacerdotes. Hijs pontificis reditu formidantes tumultũ concitau erãt s̄ diu in vltio cõpescuit. Tyberis em eã in alluionẽ excrecens. multa dã na mortalibus intulit. Et tanta peste laboratu est vt decimus quisq; vix superfuerit. Pontifex mira clemẽ tia vsus publice oēs priuatimq; etiã distributa pecunia p̄solatus e. veteres cloacas purgari nouasq; plu rimas cõstrui curauit. Vrbis dignitati ⁊ valitudini vno tempore consulens. accessit post ad vrbem rea tinã pontifex curiã in ea aeris salubritate conseruaturus. qua in vrbe beatum dominicum in sanctoru nu merum retulit. Spoletum postea estate cum diuertisset beatum anthoniũ cognomento paduanũ ob inu mera miracula sanctoru confessoꝝ collegio congregauit. Qui tandem multis quassatis erũnis a friderico suadentibus francie ⁊ anglie regibus cõuocauit omnes orbis xpiani ad cõcilium. Verũ fridericus terram mariq; vias p̄clusit. Cardinales pisana classis intercepti ad amalphiã vrbẽ ducti. in custodiam postmo dum tenti. Dum aut eo tardatus captoꝝ cardinaliũ ⁊ prelatoꝝ impedimento. desisit a concilio pontifex. mense augustõ. Et primo quadragesimo salutis anno supra duodecies centeno obiit. pontificatus sui an no quartodecimo. mense terciõ.

Celestinus quartus patria mediolanensis ⁊ gansfredus ex castillonea gente. sabinensis episcopus vi ta ⁊ doctrina insignis senex admodum ⁊ valitudinarius in locum gregoriũ suffectus. ad fridericum mittens obsidionem fauentie continuantem multis illum de futura pace pollicitationibus delinire cona tus est. Sed priusq; fridericus respondere potuerit. Celestinus ipse duo deicesimo pontificatus die de functus e. Cui vt successor daretur vno ⁊ vicesimo mense laboratum e. Causam diurne vacatõis apo stolice scribũt tentos in malphitano carcere cardinales. ne ipis absentibus electio fieret protestatus fu isse. Quibus ⁊ collegas assensisse. videntes omnẽ ytaliam friderici motibus quassatam esse. ⁊ imminere per singulos dies periculum ne vrbẽ romam caperet.

Linea summoꝝ pontificu
Honorius tercius

Gregorius nonus

Celestinus quartus

Andamiatam interea res xp̄iana p̄ singulos dies. magis magisq; floruerat. cardinalis de colū-
na legatus apostolicus. et andreas rex hūgarie. et ceteri p̄ceres in bonā venerāt spem. fore vt soldan⁹
nū sarracenosq; breui cōficerēt. Tandē placuit omnibus in cayrū babilonēq; ducendū ad quas vrbes sol-
danus omnes prope sarracenoꝝ copias cōtraxerat. Postq; igit xp̄iani duces in castris populationibusq;
iociat i occasio soldano obuenit. nisi in summas ripas solito citius tunc facti. Qua fretus occasione catha-
ractus vbiq; defodi curauit iumētis sublata in primis pascendi facultas. Et qđ in castris paratus erat de-
structū ē stramen tū nec aliquid fuit saluū quo mortales potuerint triduo sustentari. In eam adducti rerū
difficultatē. Alia quoq; angebanť maiore. qđ redditori damiatā alicui depressis in locis aquas incidere
verebant. Itaq; missis oratoribus pacē xp̄iani his cōditionibus impetrauerunt. vt damiata cū rebus i ea
repetitis soldano dimissa. p̄temq; ligni crucis quā ille haberet redderet. Et captiuis vicissim liberatis xp̄i-
ani acōnē thyrūq; redirent. Quibus vrbibus et ear oppidis pax octo annis esset cū turco sarracenoq; ser-
uanda. Que igit in gloriose v̄ginis purificatione habitari cepta ē damiata. Ad eiusdē natiuitatis diem
reddita barbaroꝝ spurcie inquināda. Is ann⁹ salutis erat primus vicesim⁹ duodeciesq; centenus.

S. Elizabeth

Elizabeth filia regis hūgarie. vxor lantgrauij thuringie circa annos dñi.
ccxxx. in alemania claruit. ab adolescentia sua religioni studuit. actōes
suas in deū dirigens. vicioꝝ extirpatrix. exemplū patientie. speculū innocentie.
facta nubilis mltas p̄secutōes passa a p̄siliarijs sp̄si. et a p̄ximis suis contēpta.
Sed cū dñm exorasset sponsum. oculū consolatorē sensit qđ cū circa tempalia su-
orū principatū intenderet. beate elizabeth ad oīa exercenda qđ ad opus dei spe-
ctant liberā facultatē cōcessit. Totis igitur viribus pietatis operibus se contulit
In quibus optime vsq; ad mortē p̄seuerans delectabilia ori proprio subtrahēs
paup̄ibus ministrabat. eosq; balneabat. et lectos eoz sternebat. eosq; tegebat. si
la trabebat. vasa coq̄naria mūdabat. hospitale paupeꝝ p̄struxit. Que bonis v̄tu-
tib⁹ erudita. tot opeꝝ bonoꝝ manipulos p̄tulit. xp̄o copulari desiderās. terreni
gisti consortiū declinauit et mūdane glorie. depositis vestimētis de manu ma-
gistri conradi de marpurch griseam tunicā induit. cōtemptra diuitiaz ipsi⁹ iactā-
tia. se mūdo prorsus fecit ignobilem. Tandē. xiiij. kal. decēbris ad dñm migra-
uit. Inter innumera miracula qđ deus per eaz ostendit. xvj. mortuos potenter suscitauit. eccl̄i natū illumi-
nauit. Quāob̄re et ip̄e gregorius nonus ip̄am in sanctoꝝ numero asseribi et aggregari voluit. Et ei⁹ festū
15. kal. decēbris celebrari precepit.

Decretaliū libri qñq; ad similitudinē qñq; corporis sensus. hac tempestate a Gregorio pontifice no-
no (raymūdo barchinonense adiuuante. post innocentii terciū) in ordinem rediguntur. Et in qñq;
partes diuidūtur. In quaz prima de summa trinitate et fide catholica. deq; constitutionibus. de rescriptis.
et ceteris officijs tractat. In secūda vō de iudicijs et cooperatibus ad iudicia. In tercia aut de vita et ho-
nestate clericorū. In quarta q̄s de sponsalib⁹ et m̄rimonijs. Demū in q̄nta de crimib⁹ et penis tractat eoz.
Raymūdus ordinis p̄-
catorum

Bartholomeus brix-
ianus decretorū doctor

Raymūd⁹ Barchinonensis ordinis p̄dicatoꝝ ter-
cius generalis mgr̄ post iordanē secūdu mgr̄m
ordinis vir moꝝ doctrina ac vite sanctitate cōspicius
p̄ hoc ip̄m tēpus Gregorio pontifici in qñq; decreta-
liū libris cōponēti et laborāti auxilio plurimū fuit. Et
eos in formā redegit. bononie q̄s ius canonicū edocu-
it. Et summā de casibus putilē cōfecit. Inde ordinatō-
nes et cōstitutiones sub regulari obseruantia extantes
in ordinē redegit. Et in cōuentu barchinonēsi infirma-
tus i dño q̄ruit. et vt ferē miraculis claruit.

Accursi⁹ natione florētin⁹. p̄sultissim⁹ vir. sup̄io-
ris azonis doctoris auditor. hac tēpestate vt ip̄e
met in autētica p̄testat floruit. Qui cū bonaz artū stu-
dijs ornar⁹ esset. ac etiā sapia reipub. gubernāde pluri-
mū insignit⁹ habereť. Totus ciuilis iuris corp⁹ pri-
mus glosis ornauit et explanauit.

Bartholome⁹ brixian⁹ clarissim⁹ decretorū do-
ctor istis t̄pib⁹ clar⁹ cr̄ns additōes ad decre-
ti glosas eo ordine qđ nūc h̄ntur fecit. Et nonnullas
disputationes in decretaliū libris cōposuit. Scri-
psit p̄terea eplaz volumē ac chronicā de ytalie vrbi-
bus etc.

Osfredus patria beneuentanus. doctor cele-
berrimus azonisq; auditor. eo t̄pe cū v̄riusq;
iuris eruditissimus doctor esset. in eisdem egregius
et vtilissimum opus composuit.

Osfredus doctor

Vexta etas mūdi

Anno mundi. 6443. Anno christi. 1244.

Innoceñtius quartus papa synē bald^o antea vocat^o p̄ia genuensis. fami-
 lia flisca e lanome comitibus. in lucina presbyter cardinalis pontifex crea-
 tur. Quo nūcio fridericus impator nō admodus delectat^o est. Morat em̄ hoīs
 v̄tutē. ⁊ animi magnitudinē. Is em̄ mēt̄s sue p̄scius. fertur ex cōposito respō-
 disse. Bonū se amicū cardinalē in acerrimū hostē romanū pontificem permu-
 tasse. Innocētius aut̄ pontificiū habitū indutus. romam veniens. magno ap-
 plausu suscipit. pactis q̄ de more in coronādis pontificibus fieri cōsueverunt.
 de pace cū friderico in eūda mētione facit. Clerū cū paratas sibi a friderico infi-
 dias comperisset. Genuensiu nauigio fretus qd̄ apud centūcellas in portu cō-
 federat. Et nauigās genuā incolumis puenit: vbi piculosisimā incidit valitu-
 nem. Ex q̄ cū cōualuisset. ad philippū regē in franciā se contulit. ingressu rho-
 dano amne aduerso francie regnū pōtifice innocentiū rex summa veneratione
 excipi curauit. deduciqz lugdunū. Quā in vrbē conciliū pontifex euz celebrare
 cōstituisset. sue primū p̄sult honestati. friderici admones vt lugdunum se cō-
 ferret. Et cū morā grauter pontifex p̄esqz ferebant. Sentētiam i fridericū ex-
 cōicationis depositōisqz p̄nūciauit. Ad eā nūciationē exaudiuit fridericus vt
 necessariorū pontificis edes parme ⁊ villas speciosissimas funditus euerterit.
 Innocenti^o tandem nono accessus sui anno gallijs ⁊ lugduno vt in ytaliaz re-
 diret mouere cōstituit. Quē gallici omnes magno honore magnoqz fauore p-
 secuti sunt. Qui p̄ter acta i concilio nūc extantia libros doctrina plenos apud
 lugdunū ⁊ scripsit ⁊ edidit. cōmētarios in ver^o testamētū. apparat^o nouellasqz
 ⁊ autēticas decretaliū. Et de iurisdictionē ⁊ auctoritate imperij petro de vineis
 respōdens apologeticas libros fecit. Et sanctū eadimūdū cantuariensem i san-
 ctroz numez retulit. Lugdunūqz ab eo pōtifice qd̄ seruatur primū ē cōstitutum
 vt romane eccie cardinales i publicū adeqtaturū galero rubere insignirent. nō
 solū quo a ceter^{is} sint inferioribus cōspiciant. s̄ vt ipi admoneant debere. qui illa
 post pontificalem maiore oim̄ ornētur dignitate. ad effundendū pro fide catho-
 lica ⁊ xp̄iani populi salute sanguine paratos esse. Cū vō perusiam iam peruenisset. petrū veronesem orat-
 nis predicatōz ab hereticis intercesum in sanctos xp̄i martyres retulit. Idē fecit de sancto Stanislao cra-
 couiensis epo qui in vita miraculis claruit. accessit^o deinde a p̄cerib^o regni siculi neapolim p̄ficiscitur. ibi-
 qz moritur. ⁊ sepelitur in ecclesia sancti laurentij. pontificat^o sui anno vndecimo. mense secūdo. die duode-
 cimo. Cui^o quoqz decretū fuit vt octaua natiuitat^{is} marie virginis in ecclesia quotannis celebraretur.

Alexander quart^o papa cum morte innocenti^o ad annū. salut^{is} quartum quinquagesimū duodeciesqz
 centenum inchoatē mense ianuario p̄recept^o est. alexandru hunc pontificem eo nomine quartum
 ex raynald^o cardinale hostiensis natione campano cardinales qui omes in expeditionem secuti erant in vr-
 be neapolitana breui creauerūt. postposita mora vt rebus ecclesie a manfredi violentia p̄uiderent. Man-
 fredum statim admonet ne quicqz contra dignitatem ecclesie moliat. Magni certe animi ⁊ cōsilij vir be-
 neficus. maxime vō erga paupes xp̄i. ⁊ bñ de religione meritis. Unde libellos quosdam contra paup̄ta-
 tem editos a quodam guilhelmo de sancto amore perpetua edicto aboleuit. Interea alexander qz primū
 ananie fuit manfredum publica in conatione excommunicauit ⁊ parandis copijs quas Octauiano cardinali
 mitteret legato suo. operam adhibuit intentissimā. Et eselinū de rumano atqz alios tyrannos persequi vbi
 qz non timuit. Sed ⁊ inter genuenses ⁊ venetos lites componere non desistit. Et ex visione qua beatū au-
 gustinum vidit. v̄sionē frat̄ū heremitaz a p̄decessore inchoatam ip̄e perfecit. Ordinēqz ip̄m (relicta be-
 remo) vrbes petere ⁊ incolere coegit. vt ⁊ ipi doctrine verbo pariter ⁊ exemplo. nec non ⁊ confessionis au-
 diende aucti. sicut ⁊ ceteri salutis fructum afferri possent. In eodem quippe statu ordinem ipsum p̄firma-
 uit. Quibus etiam vna cum ordinibus predicatorum ⁊ minorū multa p̄uilegia exemptiones ac indulgē-
 tias contulit. quos certe mira benivolentia summāqz deuotione semper p̄sequi non desistit. Et earūdem
 religionū v̄ris doctis admodū fauit. Et ad cardinalatus episcopatusqz dignitates multos prouexit. Tā-
 dem postqz alexander clarā virginem pontificatus sui tercio ananie in sanctorum collegiū retulit viter-
 bium ad pacem inter venetos ⁊ genuenses tractandum se contulit. Qua in re diutius vexatus eo loci tel-
 dio animi tandem moritur. Et in ecclesia sancti laurentij honorifice sepelitur. Pontificatus sui anno. vii.
 vacat tum sedes mensibus tribus diebus quatuor. Clara ⁊ maiore parte aduersa tum omni pontificatus
 tempore. tum maxime extremo anno fortuna vsus qui omne regnum sicilie cōtra que ac scauerat. Et vrbē
 florentiam in manfredi hostis ecclesie potestatem venisse. constantinopolim a catholicis amissam bellū in-
 ter potentissimos ytalie populos venetos genuensesqz eodem quo obiit anno vidit.

Linea summorū pontificū
 Innocētius quartus

Alexander quartus

Handwritten marginal notes:
 in 67
 1244

Fridericus cesar diu pōtifices psecut⁹ cū maris calamitatibus romanaz se-
dem affectisset tandē ab Innocētio in lugdunensi cōcilio damnatus est. et
impatoria ac regia potestate depositus. et regnis sicilie et apulie priuaf. post cu-
ius depositionē vacauit impiū annis. xxviii. ytalī ea tpa inter regnū appellat
vsq; ad Gregoriū decimū et Rudolphū impatorē.

Henricus huius nois septimus rex ro. declaraf. res em̄ germanie inquit-
ni et simul auctoritati ab innocētio pontifice eis attribute innixi lantgrauum
thuringie beinricum alemānoꝝ romanoꝝq; reges designauerant. et conradus
adolescens alemānie rex a friderico genitore pridem institutus illum regni
ingressu et possessione armis impetijt sed p̄dicata (iubente pontifice) in cōradū
fridericiq; fautores cruce signatio multos in honi regis lantgrauij p̄sidia fauto-
resq; cōcūit. breui tamē mortuus est lantgrauus. p̄fluio ventris sine herede
sepultus in P̄snaco.

Wilhelmus comes holandie post obitū lantgrauij contra fridericū ab ele-
ctoribus in regno suffectus. verū paucis annis regnauit et a frisombus ē
occisus. et hī ambo ad pōntificālē benedictionē non peruenerunt.

Buelphoꝝ et Sibellinoꝝ ortus

uelphoꝝ et gibellinoꝝ p̄nciosissima noia ad totius italie in teritū p̄ hec tē-
pora ex duobus alemānis fratribus vt aliqui scribunt tumultuantib⁹ ad
inuicē romano pontifice et friderico impatore p̄isis inuenta fuisse constat. quo
infortunio cū sola caruerit sena i aliud mar⁹ seipfas p̄cipitauit. i mult⁹ em̄ ac pe-
ne oibus populis eo tunc demētie impietatisq; p̄cessus est. vt quem pater fili-
um. frater fratres videret cōtraria sentientē pelli patri sit passus aut cōfodi re-
pugnantē. factūq; est stupenda celeritate vt studia partiū factionesq; et populo-
rū sectiones p̄ omnē ethuriā pene dinoscere. cui infectioni a friderico disse-
minata noia quoq; aut ipse aut ex suis germanis vt p̄misim⁹ aliq̄ ididere. ver-
bo em̄ quod certe germanicū est studiosos ecclie Buelphos et impatorie factiois
gibellinos placuit appellari. et vt p̄tolomeus lucensis refert qui paulo post ea
tpa scripsit. Ea in fausta rebus italie noia p̄imum apud pistoniā fuisse audita.
que paulo post omnē italiā p̄ter vnicā urbē venetā infecere. tantaq; rabie quin-
quaginta ducentis et eo amplius annis ad hec vsq; tpa sub infauso eoz nomī
titulo seuitus est vt peiora inter seipos scelera q̄nq; itali commiserint. ijs que a
barbaris tā cessantibus fuerāt p̄pessi. vrbis em̄ in vrbē populariter. p̄uincia
in p̄uincia. populi pars in alterā nulla impellēte alia q̄ hāz partiū causa gef-
ere bella quoz nullus victorie finis. nullus modus nisi in sanguinis effusione
et exterminio est petitus. nec vicini inter se cohabitātesq; solū ea debachati sunt
infamia atq; pietate. sed quingentis se iuncti passū milibus paupes egeni. eq̄
ac diuites et factiosi cū forte obuij fierent nefaria inuicē cōmiserunt. non modo
em̄ diuisa sunt insignia in p̄lijs p̄ferenda. sed colores. terre fructus. vestū ha-
bitus. ipi hois incessus. digitorū cōcrepitus et oris hiat⁹ suā habuere partium
significationem. De huiusmodi peste Baldus iuris cōsultus tractatū edidit.

Conradus frederici filius ex Sole Johannis iherosolimitani regis filius
susceptus. quē pater rez oim heredē reliquerat. Cū genitor frideric⁹ ap d̄
florenciā graui et periculoso laborasset morbo. ex quo cū cōualesceret Ihan-
fredus filius ex cōcubina nobili muliere susceptus cōpressa iacentis in strato-
re cū suffocaret ad conradū legitimo genitū matrimonio reguoz potētatisq;
ois successio deuoluebaf. Itq; conradus a wilhelmo rege alemānie quē lant-
grauio suffectū ostendimus. cōtinuato pridē agitatus bello post friderici patris
mortē in suavia gentis sue patrimonio paz p̄ se cōtinuit. Tandē conradus ami-
cicia fretus eselini transpadanā italie regionē vniuersas tyrannide obtinentis
veronā se contulit. Ex quo portu paratissimū amplissimūq; exercitū in apuliā
transportauit. Erat v̄o quod rez euentus et gesta docuere Conradus genitori
friderico in clementia. ambitione et malignitate p̄q; similis. sed moꝝ elegancia
et facilitate quā ille artificio quodā p̄ se ferebat carens vt prudentia illū vel po-
tius patris astutia destituisse videaf. idē neapolim furēs mīarūq; redundās obsedit menta ipius multis i
locis aperuit. Capue vrbis muros euertit et aquinū nobile oppidū incendit. partiq; in germania desedit.
partim recipiendo sicilie regno vsq; ad obitus diē intentus fuit. moriens nō sine suspitōe veneni procu-
rāte māfredo quod medici pecunia corrupti disteris opa propinarunt Conradino filio dānis tutoribus re-
gni sicilie administrationē arciūq; curā reliquit.

Linea impator
Inter regnum
Henricus septimus

wilhelmus

Conradus

Mons quidem maximus in burgundia impiali a mote debiles
vallesq; coartas multa agricolaz milia oppressit. et ut auctoz
facili tpm referret cucurrit p multa militaria ac qnq; milia hominū
suffocavit. et tandem ad alios mōtes mirabiliter accessit.

Sanctus arillus grecus mellifui carmeli prior doctorq; tū vite san
ctitate tū pphetie spiritu cōspici? multa posteris seculis p fu
tura cōscripsit et copiosis miraculis deo pcurat gloriā mundoq;
stup ozem.

rossoni siue grossoini gens arabica eoz deuota supstitiōe sol/
dano babilonis impellente xpianos i asia habentes p id tps
diuersis agitarūt in locis. gressosq; templarios et hospitalarios
sepenumero male mulctatos represserūt. demūq; iherosolimā delati
tūc immunitā. eos ex asiaticis christianis quos a saladin filijs inta
ctos pcepimus esse seruatos. ipi maxima consecrūt occisione. Se
pulebrū vō dñicū ad ea intactū tpa fuatū quāta maxia fieri potuit
ignominia et simul vastitate fedatus est. **S. Lodouicus rex frācie**

Lodouicus beatus rex francie defun
cto ei? genitore lodouico anno. xiiij.
etatis sue coronatus et inunctus et francis

regnare cepit et regnauit annis. 4 i. hic cū xpiane religionis ardentissimus emu
lator esset a blancha regina deuota muliere ab annis puerilibus in omni virtute
enutritus. qui nil cogitabat sapiēbat vel loquebatur aut opabatur nisi que dei
sunt. ideo vigesimo regni sui anno copiosissimū exercitum cōgregauit. cū antea
lodouicus rex francoz pmittente vel vt videt curante balduino impatore constā
tinopolitano pignora reliquit p̄ciosissima venetis ab ipō impatore concessa lan
ceam spongeaq; et partem ligni crucis dñice passionis. Copijs igit xpianozum
in egypti littus ad nili ostia expositis saraceni domiatā incolentes vrbe popula
lariter migrare cōstituerunt. Inerat exercitui sedis apostolice legat? patriarcha
iherosolimitanus. Inerant et ex gallijs epi et abbates. ad idus deinde octobris
Robertus comes pictauiē. eius regis germanus frater nonas ex gallijs damiatā copias transportauit.
quā lodouicus difficillimo plio obtinuit eaq; capta cū saracenis varia plia gessit. tandē ab eis supatus et ca
ptus damiatā p eius redemptione reddi opus fuit. liberatus cū eis sepe pspere dimicans. morbo tandem
in exeratu eius pualente vna cū Joanne filio et martino patriarcha et pceribus regni sui interijt. quē post
modū bonifacius octauus audiens eius frequētissimis miraculis merito inter sanctos confessozes retulit
S. Ladimūdu archieps postq; corpus suū relātū fuit parisius.

Adimumundus cantuariensis archieps anno dñi 1042. ab Innocentio
quarto summo pontifice numero sanctorz aggregatus. qui nō multo ante
ad dñm migravit. vir mire sanctitatis et magne sapientie. Is ex albedonie an
glie villa origine duxit a mundicia nomē sortitus. vnde carnē suā nulla polluit
immundicia et virginitas incorrupta vsq; ad obitū pmanit. factus magister ar
tium missa s indies audire consueuerat q; consuetudo scolaribus suis pfuit. In
de sese ad theologie studiū transtulit. postea euasit p̄dicator egregius. disputator
acutissimus. vacante sede archiep̄ali cantuarie eccie electus magnis virtutibus
emicit. psecutionē deinde passus clam fugiens ab anglia et mari transito ad po
tegniacū monasteriū puenit inde soliacū adijt. post pceptiōē sacramēti infirm?
existens in lecto sedens caput sup manū reclinās obiit. xvi. kaln. decēbris. corp?
ad potēgniacū in eccia sancti iacobi sepultum miraculis et virtutibus fulget. de?
eū mirificauit sc̄m suū ex oī pene genere lāguoz colēdūq; p̄buit vniuersis.

Stanislaus epus cracouiensis in polonia vir doctrina et sanctitate illustris p
hec tpa claruit. Is cū post multa virtutū opera feliciter quieuit. Innocen
tius quartus summus pontifex sanctorz numero aggregauit. qui in vita et post
mortem miraculis effulsit.

S. Stanislaus epus

Sanctus quoq; Albertus de Tarpano carmelita siculus. vir meritis. signis
doctrinaq; clarus et totius perfectionis exemplar.

Lapis grandis in monasteriū sancti Gabrielis cecidit. habēs signū crucis
et imaginē ch̄risti expressam. et desuper aureis literis habens scriptus ihe
sus nazarenus rex iudeozum. et cecū illum inuauit.

S. Petrus martyr
de or. predicator

Petrus nouus martyr. p̄fia veronēsis ordinis frat̄z p̄dicatoz declamator. Et catholice fidei acerrimus defensor. tanq̄ rosa de spinis ort̄. parētes em̄ hereticos habuit. q̄ heresim manicheoz sectabatur. adolescēs factus mūdum paren̄tesq̄ relinquens ordinē predicatorz ingressus. in eo. xxx. annis laudabilem duxit vitā. seruēs amator fidei. cultoz precipuus. ppugnator ardentior. p̄ hac mortē suā bire cupiens. Cū igit̄ de ciuitate cumana. vbi frat̄z suoz ordinis predicatorz p̄or fuit. p̄ exeq̄nda inq̄sitione p̄ hereticos sibi aplica sede cōmissa mediolanū ire vellet. anno dñi. M. cclij. pridie kal. maij. ob ipsius catholice fidei defensionē dum a lacu lario siue cumano cū socio mediolanū rediret apud barlasinā oppidū ab arriamis hereticis interceptus. martyri coronā adept̄ est. cultellū em̄ lictor arripuit Et p̄ latera transfixit. Cū v̄o fidei puḡ. hereticoz dogma pestiferz in vita sua plurimū eradicaauerat. post mortē tñ suā eius meritis z miraculis choruscantibus extirpauit. vt plurimi ad gremiū ecclie rediret. Ob cuius sanctitatē z frequētia miracula ip̄m innocētius pontifex sequēti anno in sanctos xpi martyres retulit.

Etzelinus albericuzq̄ fratres de romano. cū ea etate in marchia taruina familia nobiles ceteris p̄stantiores erant. apud bassianū carrarienses. z marchiones estenses verone monticuli. Et in eius agro sc̄i bonifacij comites. Et cū ceteri haberēt vetustiorē p̄sapie originē. etzelin̄ loco nat̄ erat obscuriore. Cui⁹ auus eiusdē nois theutonicus miles gregorius cū ottone tercio venerat in ytalīā hic v̄o sub fr̄derico secundo cū esset vita z morib⁹ p̄ q̄ ad similes auctus est opibus adeo magnis. vt tyrannides sibi p̄stituerit maiorē ceteris oibus. quas absq̄ imperij aut regni titulo ytalīa raro alias ptulerit. Primaq̄ vrbs verona in illius p̄tes etzelini opa est reducta. Composita interim alemanie re fridericus in ytalīas est reuersus. primi quoq̄ oim̄ patauini blandicijz dolosiq̄ libertatis retinende factis ab etzelino pollicitationib⁹ decepti p̄tes impatorias sunt secuti. Quibus e vestigio etzelinus frenū seruitutis iugū imposuit. Zobardo viro germano cum theutonica sarracenicazq̄ cohorte ita inmisso vt sarracenis portas alemānsq̄ palatiū seruantibus in aptam suture padua sit redacta. P̄sertim qz carrariensū odio atqz inuidia pro estēsis marchio friderici vel ponius etzelini p̄tibus adhibebat. Multos deinde exilio damnauit. paruulis testiculos z oculos amputauit z effodit. vt terrore oibus inueteret. ac nullis innocētie locū reliquit. Quib⁹ male gestis vincētia pari errore suo adiecit imperio. Buxianā urbē obtinuit. in q̄ multa crudelitate deservit. Vex cum vigesimo sue tyrannidis anno omnē ferme venetiā puinciam dilacerasset. Mediolanū sibi subijcere temptasset. Omnes vicine ciuitates cū eis sedus inierūt. Et martin⁹ turrianus in mediolano primarius cū reliquis socijs arma in etzelinū duxit. Et cū pluries dubio Marte pugnasset. tandē in fugā conuertit satellitibus eius interfectis. etzelinum turpiter vulnerauit. Et apud fontū desperatiōe duct⁹ vuln⁹ suū manib⁹ discerpēs vitā euomit miserā. Hicq̄ finis tyranno fuit. q̄ quoz z triginta annis ciuitates plures oppressas tenuit.

Etzelinus tyrannus

Hugo Cardinalis

Hugo cardinalis sancte sabine vir vita z doctrina insignis. cui innocētius etiā ad dignitatis gradū euerit. hūc hugonē cardinalē p̄mulgavit. Qui ob dignitatē acceptā a priore vita nusquā recessit. Ordinis sancti dñici p̄s frater habebat. Scripsit idem Hugo z glosas in bibliam. z concordantias vt istorū vocabulo vtamur.

Manfredus rex

Manfredus friderici impatoris ex p̄cubina nobili filius. conrado fratre defuncto. sycilie regnum obtinet. z. xij. annis regnat. Hic quāuis ab alexandro pontifice admonitus. ne quicquā cōtra ecclie ditionē eo in regno moliret. monitis pontificis obtemperare recusauit. asserens in demortui fratris legitimū fore heredem. Et cum ab eodem alexandro excomunicatus fuisset. z contra eum paratissimū exercitū misisset. Ipse accersitis multis sarracenis. ipsius pontificis copias suas partim occidit partim cepit. Inde neapolitanos acri⁹ vexare cepit. In etruria quoq̄ factiones mouet. maxime v̄o floretie. q̄ mortuo friderico statim in libertatē se vendicauerat. floretinos itaq̄ p̄ntificis p̄tes defendētes iuxta flumiū arbiā vt gibellinis urbē relinq̄re sint coacti. Quāob̄re vrb̄anus quartus statim in frāciā misit. Et carolū sancti ludouici regis frēm e gallia vocauit. Et eo regni sycilie rege declarato p̄ manfredū obiecit. Tandē beneuētū puenit. facta cū manfredo pugnādī copia mltis vtriq̄ interfectis. Manfredū deniqz carolus interfecit. Et sic carolus regnū in pace obtinuit.

Manfredus rex

Urbanus quartus papa. natione gallus. ex trecenti gallica vrbe oriūsus. p̄tarcha hierosolimitan⁹. alexandro pontifici sufficit. Die 7 si b̄uili loco natus. p̄stanti t̄i ⁊ elegati lingua fuit. q̄ aliqui laceffius. q̄ vili p̄e or⁹ eēt. R̄ndit nobile virū nō nati. s̄ fieri. v̄tutis ⁊ nobilitatis ē. hic pontificatu suscepto eadē m̄fredi tyrānidē q̄t alexāder passus e gallijs statim milites puocauit. quos m̄fredi obijceret. Cui⁹ fuit postea instituta solennitatem corpis xp̄i cū p̄cessiombus ⁊ octauis a cūctis fidelib⁹ celebrari. p̄ q̄bus indulgētiā maximas cōcessit. Maiore etiā interea solidiorēq; reb⁹ suis eccie opē vrbano pontifex afferre cogitauerat. Cui⁹ rei cōficiende spem q̄ p̄num ē allata. cruce signatos censuit dimittedos. Nā oratū francie regē ludouicū facile i sententiā duxit. vt carolus prouicie. ⁊ andegauoz comes ip̄ius ludouici cōsobrinus ac gener iurib⁹ pontifex. Carolusq; pontifici ⁊ regi facile se prebēs oīa disponere ac parare ceperat. tāte expeditioni. tāto muneri ereq̄ndo necessaria. cū vrbani pontificis renūciatā mortē creditū est p̄stitutū caroli facin⁹ turbaturā. Pontificatus em̄ sui vrbani mortē perusij anno tercio. mense vno. die quarto. ⁊ in cathedrati basilica sepelitur. vacat tum sedes mensib⁹ q̄nq;. hic ordines medicantiū fauorib⁹ ⁊ priuilegijs multū iunuit.

Clemens quartus papa. guido prius fulcodij appellat⁹ est. natione narbonensis. e villa sancti egidij merito ob sanctitate ⁊ doctrinā pontifex creatur. Is em̄ iure cōsultoz totius gallie p̄marius p̄statis q̄s aduocati causaru in regū francie curia laude ornat⁹ esset. vxoreq; ⁊ filios habuit. qua defuncta podicēsis primo ep̄s. post narbonēsis archiep̄s. demus ⁊ cardinalis ⁊ sabinēsis simul ep̄s fuit. Cū itaq; celebris fame ⁊ magne rez expientie cardinalē pontifex vrbanus cōpouēdis inter henricū anglie regē ⁊ symonē mōtis fortis comitem illius cōsobrinū p̄tentionib⁹ legatū miserat. de q̄ legatione p̄tificialis cū addita dignitas reuocauit. Raroq; alias quicq; opportunius accidisse visum est. q̄ ei⁹ pontificis in ytalias aduent⁹. Quē manfredi insidias timentem nauigio q̄dam mercatorio religiosi mendicantis habitu terra venisse asserūt. Ad p̄stat perusij primo cū aduenisset accersiti cardinales. eū deduxerūt viterbiū. de q̄ vrbe amoliri ⁊ parare cepit. q̄ caroli p̄e die affuturi conatibus accomoda iudicauit. Quāq; carolus paulopost massilia soluens cū. xxx. turremibus i tyberim est delat⁹ romāq; puenit. Clemēs autē doctrina. pietate. religione. hūanitate modestia ⁊ caritate in p̄ximū ⁊ paupem xp̄i ornatus. Bona eccie ita acute dispensauit. vt plus deo q̄ affinitati ⁊ cognationi tribuisse videat. Duas habuit filias ex mortua vxore añ pontificatū susceptas. Quaz altere in monasteriū collocatē. xxx. libras thuronēsiū puoz dedit. Altere autē q̄ marito sue p̄ditōnis nupserat treccetas libras thuronēsiū dotis noie numerari iussit. hac p̄ditōne ne q̄d vnq; amplius peterēt. habuit ⁊ nepotē clericū. quē vbi cōperit tres p̄endas (ita em̄ canonicatus vocat) h̄re optioes facere cōpulerit. vt quā veller ex his retinere. duas relinq̄ret. Vex instantibus amicis vt nō solus q̄ habebat nepoti dimitteret. s̄ maiora ⁊ plura tribueret. R̄ndit vir sanctissimus se deo nō aut carni ⁊ sanguini victur⁹. Deū ita velle vt sua in p̄ias causas erogaretur. nec esse dignū petri successorē q̄ plus cognatōni q̄ pietati ⁊ christo tribueret. Dū autē viterbij esset hedwigē polonie ducissam in sanctas retulit. Delectat⁹ est mirifice doctri⁹ ⁊ bonauēture. Reliquū vite sue t̄pus ieiunijs vigilijs orōnibus alijsq; bonis operibus contriuit. hac cōmendatione moriens vir sanctissimus cum sedisset annis. 3. mensibus nouē. magno de se apud omēs relicto desiderio. viterbij sepelitur. hinc contentio inter cardinales orta ē. cum dignus clementi successor queritur propter quod vacauit sedes annis duobus.

Bernardus cōpostellanus doctor

Bernardus cōpostellanus sacerdos eruditissim⁹ ⁊ iuris vtriusq; doctor innocētij superioris familiaris ⁊ capellan⁹. Cui⁹ pontificis exēplo ⁊ diligētia excitat⁹. libz i p̄mo decretaliū mētiōe dignū edidit. quē ⁊ apparatū vocauit. Alia etiā quedam composuit.

Cometes noua stella in celo año dñi. M. cclxiij. In celo apparuit insigni magnitudine supra tres menses surgens ab oriente cum magna luce. Et ad mediu celi occidentē versus radios suos emittebat. Quo prius apparente. vrbani quartus pontifex infirmari cepit. sed eadem ipsa nocte quavrbanus obiit. ⁊ ip̄e extinctus est. sic deficiat apparitio eius.

Linea summoꝝ pontificu
Urbanus quartus

Clemens quartus

Cometa insignis

Carolus secundus
rex Sicilie

Uentzeslaus eius nois secundus. filius othocari post iterum genitoris filius. viij. annos natu ab otone marchione brandeburgensi in franconiaz adductus regnum tutorio noie ab eo. v. annis gubernauit. Reuersus puer sub imperio matris fuit. Regnum deinde ex ventzeslai arbitrio ordinatum. Quo regnate eodemo anno que proloimaida a sarracenis occupata in hac usque diem tenet. Pragā ferme vniuersam igne familiari erustas liberalitate regis cuiusque diligentia atque impesa ita instaurata ut felix incendium fuisse videret. vxor deinde eius Butha filia rudolphi cesaris bella inter albertum fratrem suum et maritum diremit. Ferunt autem coronatione ventzeslai minus nonne. ccc. equitum militia apud pragam ex regia curia cibos accepisse. pedum vero infinitam multitudinem pasta subiecisse et polonus ventzeslai a quibus diadema suscepit. filium quoque sui nois. xij. annos natu petenbus hungaris reges dedisse. Sed cum bonifacius pontifex maximus carolum adolescentem regis sicilie filium eo misisset. Et hungari animam mutaret filium suum albe coronatus et sacra simul coronam ad se receperunt. Nec diu postea vite. xxx. sue etatis anno ex tabe cum obisset scribunt. Mortes eius bohemos magno merore persecutos. fuerat enim mansuetus et clementissimus princeps et admirandus sanctitate. cui successit ventzeslaus eodem nomine moribus tamen longe dispar.

Uentzeslaus secundus
rex Bohemie

Philippus francorum rex

Uadenus natione florentinus medicus celeberrimus hijs temporibus apud bononiā legendo clarus existens. Qui cum doctissimus presertim ad hoc obscura omnia hippocratis et aliorum principum in medicina detexuit et explanauit. ut alter hippocrates suo tempore hitus fuerit. Et que nunc ad manus habentur hec sunt. Expositio afforismorum hippocratis. et pronosticorum eiusdem. Quasque expositiones diuersis temporibus accomodatas super librum Galieni. que dicitur microtegni. hoc est minor ars. Item librum de seruanda sanitate. Et ad varias valitudines consilia multa. Item in libro acutorum hippocratis expositionem edidit ac etiam in synagogis iohannicij et aliorum alia. Tandem octogennario mortis bononie circa annos domini mille ducentos septuaginta.

Qui ob celebrem eius famam. diuitias cumulauit innumeratas. Nam a principibus ytalie conuocatus. l. aureos in mercedem diurnam pacisci consueuerat. Ab honore vero summo pontifice semel vocatus. non prius accedere voluit. quam certum aurei illi indiem statueret. Unde liberatus pontifex decem milia illi aureorum condonauit.

Philippus francorum rex cognomento pulcher philippi regis filius hoc anno presertim defuncto francis regnare cepit. Et regnauit annis. xxx. hic contra edouardum anglorum regem grauissimum gerens bellum multa incommoda accepit. atque bonifacium octauum pontificem propter ipsius arrogantiā in carcerem trudi fecit. Indeque cum replenos milites omnino extinguere statuisset primo generale eorum ingrem cum multis exurit fecit ac alios crudeliter interficiens reliqui omnes timore perterriti e regno fugerunt. Iudeos etiam direptis eorum bonis ob auariciam suam et quedam eorum maleficia e regno suo expulit.

Egidius romanus ordi. heremitarum

Egidius romanus ordinis heremitarum generalis prior et bituricensis archiepiscopus. ac primas aequitate declaratus. hijs temporibus ob ingenij magnitudinem theologorum princeps appellatus est. quod quidem conijci potest si a curioso lectore eius volumina perspiciam. hic namque ex illustri colonensium rationum familia natus cum longo tempore ordinem suum omnemque ecclesiam doctrina et moribus illustrasset. plurimoque labore preceptorum sui thome aquinatis opera apud populum defensasset. tandem miraculis clarus factus est. Quo scripta merito beatus doctor appellatus est. pluraque edidit librorum volumina. Super libros sententiarum. Copendium theologie. super omnes Aresto. libros etiam rhetoricorum quodlibeta et varia alia.

Beretas mundi

Anno mudi. 6487.

Anno xpi. 1288.

Nicolaus quartus papa natione picenus. e civitate asculana. Hieronimus antea vocat⁹ ordinis minoru frater deinde p⁹byter cardinalis apud sanctam sabinam decimo mense post morte pontifex creat. Collocaturq⁹ in petri ipsius sancti cathedra. Itq⁹ illico se cu curia ad vrbe transfuit reatinam. Et post annum romam reuersus apud sanctam mariam maiore curiam tenuit cardinales creat ex omni fere religione. Omnes em pariter amabat. nec plus se debere affinis et cognatis quam cuius bono arbitrabat. basilicam apud maria maiore cu iacobo columa restituit. vt in formice maiori apparet. An saluatoris ipsiq⁹ pontificis et iacobi cardinalis ymago adhuc cernit. anteriore q⁹ et posteriore p⁹tem basilice lateranensis restituit. Per ei⁹ viri alioq⁹ boni tempa multa i orbe xpiano infelicissima acciderunt. In primisq⁹ vrbs roma cum agitata dissidijs incedia atq⁹ cedet plurimas ptulit. Unica t⁹ habuit secundus pontifical⁹ pdicti anni letissimu. pace arrogones iter et gallicos reges pstituta. Ea vo constituta pacis leticia haud quaq⁹ fuit xpiano populo diuturna. Tripolis em secundo pontificatus anno ferro ac flama a soldano eversa fuit. quaq⁹ multos milites proprio ere trāsmisit. aliosq⁹ plures cruce signandos mittere curauit. Quarto deinceps Nicolai pontificis anno Rudolphus imperator germanus obiit. adolphusq⁹ assumptus e. Nicolaus autē tedio animi (vt qdam putant) qd male sibi cedere oia videret rome pontifical⁹ sui anno quarto mense vno. die viij. morit. et apud sanctam mariam maiore ad caput basilice sepelit. Postea cardinales perusu profecti. vt liberius eligere pontifice liceret rem ipsam discor⁹ dijs intestinis biennio menseq⁹ tercio in longum deduxere.

Celestinus quintus papa petrus moroneus antea vocatus. p⁹fessione anachorita p⁹ta esmeriensis secudo a fulmone miliario cenobiu incolens ad maielle motis radices peligne genti religione p ceteris venerandu. instate carolo rege et latino cardinali pontifex creatur. Itq⁹ decreto de sua electione facto hortante carolo rege assentiens. Celestiniq⁹ tercij nome assummes a collegio rogatus adduci no potuit. qui accersitis ad se cardinalib⁹ aquila vrbe vsq⁹ accessit. vbi cōsecratus duodecim creauit cardinales. Seruauit vo eandē vite normā austeritateq⁹ celestin⁹ in qua tot ante annos fuerat inacerat⁹. paucis extrinsecus dignitati pcessis. Cui inserrere ac se accommodare p viribus e admixtus. Sed p⁹tim cuz parua ac oino nulla desituit experientia. p⁹tim calliditas et importuna aulicoz decepit auaricia. p⁹tim effecti senectuti corpis imbecillitas ab actōne prohibuit. Et multa illico omitti. pleraq⁹ pperam et sordide cōmitti cepta. Inde p⁹nciosas esse viri insensati ineptias plurimi propalam vociferati sunt. Que sancto viro renūciata suaserunt. vt male populo xpiano sibi et aie sue pet⁹ assumptu pontificij muneris onus abrenūciādo dimitteret. id cu multis cōiactū ad caroli regis aures puenisset. cu ppulit vt pontifice amatissimu regni sui decus neapoli duceret. Qua in vrbe facili⁹ auerti posse a pontificatus dimitte di pposito videretur. Ferūt autē bñdictū Caietanū cardinalē ananinu gratia dolose vsus qua apud pontifice ceteros antecedeat. iuris pontificij decreta q excellēter doct⁹ erat vndiq⁹ ad suā intentionē selecta ea rōne illi ostendisse. vt impositū sibi salutis aiaz totius orbis onus vir timoratus suas vires supaturū existimās dimittere statuerat. Qd cu ess⁹ facturū pstitutionē edidit declarante pontifice licere romano pontificales dimittere dignitatē. Post parūq⁹ cardinalibus collegialiter cōgregatis. pontificatu quē paulomin⁹ sex mētib⁹ admistrauerat se abdicās alteri⁹ subrogandi potestates illis arbitriūq⁹ pmissit. Nec mlti intercesserūt dies cu bñdict⁹ ipse i pontifice e delect⁹. cui octauo bonifacio fuit nomē. Petrus aures morrone⁹ ad p⁹scā anhelās heremi vitā clādestine neapoli e pfect⁹. Qd cu bonifacio e renūciatū. missis eq⁹tibus retractū de via illū i custodia haberi iussit. Verebas em vir ipse astut⁹ ne ppli petri poti⁹ sanctitate recognita cōspiciū. q se doctrina et elatōe redūdantē p petri vicario seqrent. campanie deinde in arce tam arcta teneri custodia iussit vt inde morte illi acceleratā fuisse sit creditū. Sūt q scribūt eū post mortem miraculis claruisse. quē clemēs q⁹ scōz nūero ascripsit. Cui⁹ celebritas. xij. kal. Julij obseruatur.

Ugolinus epus

Ugolus et doctor. pmo arriminensis epus. Et postea p⁹stātinopolitan⁹ p⁹archa p b⁹ ipsius p⁹scā cathedrā tenēs maximo i p⁹cio habit⁹ e. q vna cu lris morib⁹ etiā ornatissimus eēt. Et ipse ecclesiam dei tum docendo legendo et scribēdo mirummodū adiuuit. Scripsit hic primo de differentiā ydeomatū lib. j. et sup quatuor sententiarū libros laudabilia coposuit cōmentaria. Sed et quodlibeta plurima oim iudicio dignissima disputauit.

Ubo quoq⁹ bolion⁹ p⁹dicatorum ordinis insignis doctor et cardinalis p⁹ byter hec ipsa tempora tū vite sanctimoniam tumq⁹ voluminib⁹ a se editis illustrauit. Idem fecit Jo. de parma ordinis minor⁹ p⁹fectus sacre theologie magister ornatissimus.

Linea summorum pontificum

Nicolaus quartus

Celestinus quintus

Adolphus comes de nassaw vir strennu^s a germanis electorib⁹ post obi⁹ tū rudolphi oīm suffragiis cesar creatus. In eiusdem imperij spem titu^m lumq³ assumptus est. z imperavit annis sex. vir certe insignis sed paz militie z pecunijs potens. Qui imperio suscepto quis a pontifice nō coronatus fuisset. anno dñi 1212. exercitū movit z potenter misiam ingredit. cui occurrit wenceslaus rex bohemię in grunbaym vbi filiū suū rupertum z agnetam filiam wenceslai p sponsalia iungunt. marchionatumq³ misnenses impe^{ri}o iunxit. Cū demū iura imperij repetere temptasset ab alberto auxilio quorūdam principū electorū cū adolpho bella gessit in consinio agri spirensis. ac wurmacen. ppter militū paucitatē potius oppressus q³ supatus. ab alberto filio rudolphi occidit apud montem germanie in bello quod cum eo gessit in die sanctorum processi z martini.

Linea impatorū
Adolfus

De amissione locorum orientalium

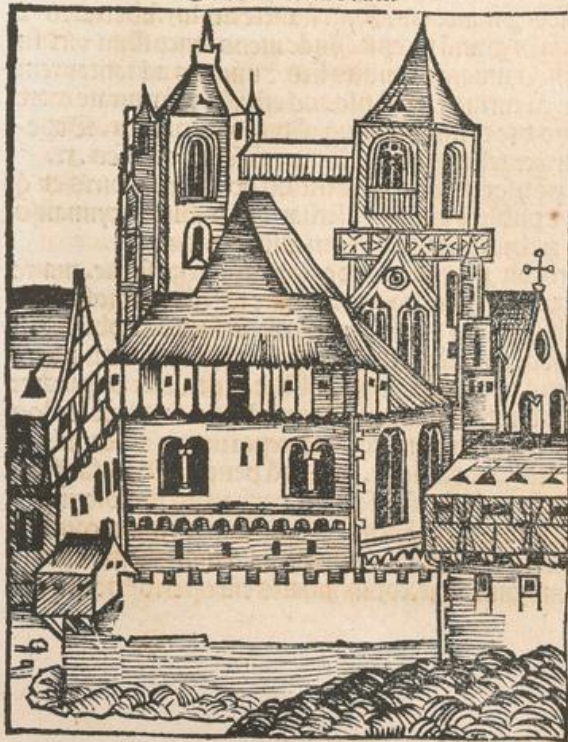
Tripolis vrbs asie insignis scđo pontificatus quarti nicolai anno osidio ne z viribus facta est in soldani babilonie potestate. quā quidē vrbem ditissimam post commissas in mortalibus cedem maximam. postq³ abactā. asportatā onisariam rez predam igni primū. post ferro absumi dirimiq³ curavit. Progressusq³ eodem furoris impetu barbarus. tyrum. sydonem. barutum z ea rūrbiū oppida intra terciū pontificatus nicolai annū cepit. z sicut tripolim incensam diruit. Itq³ prin⁹ ceps astu z prudentia eque ac viribus z potentatu pollens. ne ea clade accepta noīs xpiani principes occidentales in asiam conciret. induciarū federa in duos annos ptolomaida habitatoribus xpianis pcessit nicolaus tamen pontifex p crucem de more assumendam edicto statuit afflictis asie rebus subueniendū mille qngentos ipe equites ex publico ecclie fisco curavit cōportari. quos z multi in magnū exercitū sine certo pstantiq³ duce secuti sunt. qui quo plures eo pnciosiores. ptolomeida vrbs populis tunc frequen⁹ tata innumeris. qtos nunc nō temere alat aliqua vrbs italie. E septem diuersis magistratū gentiumq³ generibus pmebas. Ea militū multitudo cedibus rapinis z incendijs aliq³diu debaccata. in agris soldani. tulit patienter dissimulavitq³ diutius. qre soldanus tandem anno ipso exacto centum qnquaginta armatorū milia in ptolomaidā duce filio suo immisit. ipe morbo implicitus tenebas. Filius p etates ardē⁹ tior amplissime vrbi obsidionem admouit. Inde genitori defuncto soldanus ab exercitu est suffectus. quo elatus successu vrbs ptolomaida predam exercitui donavit z accuratioz solito vsus oppugnatione. ad eamq³ paulopost animoz psternationem est ventū vt publico omnes p silio mulieres primū puulos z debiles cum suppellectile emiserint. Deinde pstituerint duodecim milia armatos in vrbe retinendos. manserunt ex primoribus rex cypri. qui paulopost multitudinē est secutus. patriarcha iherosolime. templario rumq³ magistri. qui nō prius vrbem destruire q³ soldanum viderūt. Saldanus tandem ptolomaidam a paucis q³ nauigij carentia detinuerat xpianis male defensatā vi cepit z mortalibus in ea reptis ad vnus celsis. S⁹ tanto tenebas illius excedende vrbs desiderio. supposito eo incitante ignis maximā partē absumpsit. Denibus inde z vrbis parietibus passim solo eqtis. Annus erat salutis nonagesimus duo⁹ deciesq³ centen⁹ quando tandē reliquias amisim⁹ victorie illi⁹ celeberrime. quā anno an q³to de ducētesimo vrbanū pon. auspicijs expeditio inchoauerat. Sal⁹ ue tamen manserunt ad tempus cyprius insula z armenia minor dicta prius cilicia.

Ordo celestinozum

Ordo celestinoz a celestino p̄dicto papa eius auctore cognominat⁹ tempestate hac sub regula di⁹ ui benedicti initū z mirū incrementum sumpsit. eo q³ ipso sanctissimo viro in carcere defuncto. ppter eius crebra miracula multi nobiles z doctissimi viri spzetis seculi bonis z pompis ordine iugressi cito z virorum nūero ac cenobioz pstructione mirabilif ordine auxere

Ordo Beruorum

Ordinis q³ seruoꝝ virginis marie philippus vir religiosissimus primus institutor fuit. q³ nō lōge a florentia vrbe quieuit. Hanc aut religionem sub di⁹ ui patris augustini regula excitauit. atz ipam verbo et exemplo aliquibus additis cōstitutionibus in formaz redegit. quē ordinem a multis improbatuz benedict⁹ postea vndecimus z bonifacius atz vrbanus sextus et alij priuilegijs z exēptionib⁹ muniuerūt. z inter medicātes pnumerauerūt q³ ordo viris doctissimis z in declamationib⁹ clarissimis ac locoꝝ multitudinē multo ha⁹ ur in precio.

Bonifacius octauus papa natione hermicus vel capan⁹ p⁹ria anagnin⁹. benedictus caietanus antea vocat⁹. neapolim pontifex creaf in vigilia natalis dñi millesimo ducentesimo nonagesimo quarto. vir quidē doctrina et experientia rex insignis. diu em̄ in curia versatus fuerat et p̄ oēs dignitatis gradus ad pontificatū p̄uenerat. nā cū esset sancti martini in mōtibus p̄biter cardinalis adeo pontificatus dignitatē exoptauit vt nil ambitione et fraude p̄termiserit qđ ad eā p̄sequendā p̄nere arbitraret. Quāt clanculū quosdā subornaf qui in cubiculū celestini hois simplicis ei p̄suaderēt vt pontificatū dimitteret si saluus fieri vellet. Suscepto autē pōtificatu oēs contemnere cepit. Gibellinos omnes odio p̄sequēbas. Ideo petrū et iacobū cardinales colūnenses vna cum sara eoz patruo paternis castellis p̄uauit. hoc tñ laude dignū qđ duplicē celebritatem et aplis et euangelistis et q̄tuor eccie doctoribus gregorio. augustino iberonimo et ambrosio statuit. Idē dū in vrbe veteri esset beatū ludouicū ex regia francoz stirpe ortus ex carolo scđo ordinis sancti francisci p̄fessum in scđos pontificij celeberrimū. vrbe qđ eugubiū que gibellinoz auspicijs ab eccia de fecerat breui recupauit. Alberto duci austrie imperij cōfirmationē bis terq; petenti negauit. Jubileū qđ idem retulit anno millesimo tricentesimo quo plenas delictoz oim remissionem his p̄stabat qui limia aploz visitassent. ad exemplū testamenti veteris. Jubileū nāq; q̄inquagesimo qđ anno repetebat. Idem etiaz centesimo qđ anno obseruari mandauit. Ob hanc rē eo anno tanta vndiq; hominū multitudo romā venit vt vix incedere p̄ vrbe amplam quidē et vastā liceret. francoz regnū p̄pter violatū iusgenitū alberto impatori subiecit et titulū imperij romani p̄ius multotiens denegatū p̄cessit vt rex qđ francoz fieri pateret. qđ cū albertus consensisset pontifex vna eadēq; celebritate hinc philippū francie regno p̄uauit inde albertū romano et illo ornatū p̄nunciauit. philippus interim a sara edoctus guilhelmū roma petere iussit. sara qđ in latinā redi erat regionē. qui anagniā clam noctu ingressus adiuuantibus Gibellinis quos bonifacius diu multūq; vexauerat pontificem nil tale metuentē in domo paterna capit. et in eodem in quo genitus fuerat cubiculo valuis vi fractis obstupescētē. p̄ductū romā pontifice intra quartū vigesimū diem dolore animi confectus perijt. pontificatus sui anno octauo mense nono die decimoseptimo. Sepelitur qđ in basilica petri sepulchro a se antea extructo qđ adhuc extat in sacello a se condito.

Linea summorū pontificū
Bonifacius octauus

Benedictus vndecimus

Benedictus vndecimus papa natione taruinusus nicolaus antea vocatus cardinalis hostiensis rome ka blendis nouembriis pontifex creaf. Territi em̄ eo pōtificis casu cardinales perusiā accessere vbi ad duodecimū mortis bonifacij diē benedictū ordinis p̄dicatoz pontificē creauere. qui ab inēte adolescentia ordinē p̄dicatoz ingressus tantū valuit vt ad generalis dignitatē p̄uenerit. Vir quidem pontificatu dignissimus qui magnū breui tempore virtutis sue documentū p̄stitit. ita ei vixit vt post mortē inter beatos merito censeat. Is guilhelmū cū q̄nq; ciuibus ananinis exōicatos p̄nuncians. Regi francie titulus. libertates et p̄uilegia restituit. Iohannē et iacobū cardinales de colūna in gratiā recepit. Inde mens sanctissimi viri fu erat pacata italia tartaros syriā et palestina ingressos xpianos iuuare a quibus lris et nuncijs ad tantaz rem conficiendā p̄tinuo inuitabat vt comodius efficeret statim cū curia perusiū p̄fectus est. vbi infirmitate correptus nonis iunij diem obiuit pontificatus sui mense octauo die decimoseptimo rē destinata omittit. Sepelitur autē magna pompa in eccia fratru p̄dicatoz millesimo tricentesimo tercio. vacauit tū sedes menses .xi.

Sextū pontificij iuris librū his annis bonifacius ipse pōtifer edidit. que a tribus doctissimis viris ex q̄ Ludonic⁹ eps tholosan⁹ legi debere p̄cepit. quem statim archidiaconus bononiensis explanauit. ordinis minorum

Ludouicus felix sanctus ex regali p̄genie. patre carolo scđo rege sicilie. matre maria regina sicilie et hungarie origine habuit. in etate tenella religiosum p̄ceptorem habens. ductus in catheloniā cū duobus e fratribus suis dat⁹ obses p̄ liberatione regis caroli genitoris vbi p̄ septennū a fratribus ordinis minorū libera libus ac diuinis artibus instructus doctus euasit vt publice ac p̄uatis disputaret clero ac populo verbū dei manifestaret. Fuit in orōnibus sedulus. factus sacerdos ferme singulis diebus celebrabat. castitatis amator vt excepta matre ac sororibus cū sola nunq; loqueret. corpus castigabat assidue. Inde ad petitionē bonifacij pōtificis p̄ius ordinem minorū p̄fessus et habitū suscipiēs episcopatū tholosanū regendū accepit vbi mira opera pietatis p̄fecit. Demū in infirmitate vltima constitutus susceptis deuotissime sacramētis resolutus in mortem ad celum feliciter euolauit. que dñs magnis miraculis magnificauit. consummatis em̄ operib⁹ bonis rēpora multa explcuit.

Albertus huius nois primus dux austrie rudolpho olim impatoris fili
 Anno .1298. adolfo impatore oppresso ac interfecto germanorum
 impator declaraf. et imperavit annis dece. Verū cū in prima electione non
 omnes electores consensissent. ius electionis in manus eorū resignans ne de
 violenta regni vsurpatione notaret. Iterato electores cōmuni voto cesarem
 declararunt. et postea aquisgran coronā regni accepit. vir vtiq; bello et armis
 strenuus. licet quidā eū monoculū et agreste aspectu avariciaq; susceptū scri-
 bant. cū liberorū suo et cōmuni vtilitati comodū proposuit. Qui suscepto im-
 perio a pontifice imperij cōfirmationē expostulavit. quā ab arrogantissimo
 obtinere nō potuit. Cū a bonifacio pontifice vt eū de more cōfirmaret missis
 terq; quater oratoribus impetrare nequiverunt. Verū cū inter philippū frā
 eorū regē et bonifaciū ipm (vt erat animo ambitiosus) postmodū suborta
 fuisset dissensio eo qd philippus apud parisiis magnū congregasset conventū
 vbi bonifacij p̄memoratis iniurijs sibi illatis. ac etiā eius fraude in papatu
 occupando p̄memorata ad futurū p̄sulum appellauerit. Bonifacius ira p̄ci-
 tus p̄silio habito nō solum albertū p̄firmavit s; etiam philippi regnum al-
 berto huic subiecit. Que res multas discordias et occisiones inter christianos suscitavit. Huic Alberto
 frater rudolfus impatoris rudolfi filius erat. cui wentzslai regis bohemie soror noie agnes nupsit. q
 prage moriens ibi sepultus iacet. Ex ea nat⁹ ē iohannes qui paterne hereditatis diuisionem ab alberto
 patruo petijt. q ei ferrum viride in obprobrium misit. Deniq; hic albertus cū multa strenue gessisset. et
 rhenū fluiuium transisset iohānes p̄dictus albertū patruū suū circa reinfelden nō lōge ab oppido pruck
 vel vt alij habent sciasusa dum simul amiceiter agerent sua manu interfecit. deinde penitentia ductus de
 mentem quantum p̄sificē maximū qui sibi purgationem indulgerēt apud aunionem adiit. P̄sifex im-
 peratoris occisorem ab impatore iudicandum ait. venit q̄ p̄sifas iohannes. vbi cum cesar heinricus. viij.
 eius nominis impator p̄sidebat. a q̄ iussus religionem ingredi heremitarū sancti augustini. in eaq; perpe-
 tuo penitere nō recusavit. Adortuus est in eadem vrbē et in ede sui ordinis sepultus. Mater eius iohannis
 cordata mulier fuit et ingenio feroci. que cū accepisset germanum suū wentzslai contentum regno bohe-
 mie oblatum imperiū recusasse. At ego inquit si regno potior glebaq; vna mihi modo desit. aut quod reli-
 quū est subijciam. aut imperio excidam.

Qrant eo tpe secundo carolo regi neapolitano nati post sancti ludouici mortē supstites ex maria vxo-
 re regis hungarie filia mares sex. femelle quinq; eorūq; maior natus carolus martellus hungarie re-
 gnum materna. secundus robertus calabrie dux neapolitanū paterna hereditate expectabant. Terciusq;
 philippus tarentinū obtinuit principatum. Matay prima clementia nomine carolo philippi regis frācie
 primogenito nupta erat. Secūda nomine blancam iacobus arago sicilie rex dimissis anno ante q̄nto Cal-
 rolo martelloq; et ludouico postea sancto quos tenebat obsides in matrimonij acceperat. Cum eo itē ex
 pacis federe leonora terciā frideric⁹ arago iacobi frater titulo et ipse regni sicilie ornat⁹ vxorē habuerit.
 wentzslaus tercius

Webrietate et turpissime parti corporis dies noctesq; indulgeret et aliorum
 bona diriperet. aliorū vxoribus illuderet apud demutium morauie ciuitatem dū
 solus in domo decani pontificalis edis pambulabat tribus vulneribus cōfos-
 sus duo de viginti natus annos interijt. Ignoratus est necis auctor q̄uis con-
 radus eques turingus cruentam gestans pugionem exire regiam visus fuit. nā
 is prius obruncatus est populi tumultu q̄ crimen confiteret. Generat eo tem-
 pore pragam dux carinthie heinricus. cui altera ex sororibus regis nomine an-
 na natus maior iam pridem nupserat. hunc bohemi regem sibi deligunt. Id e-
 gre fert albertus impator. qui repente coactis copijs bohemiam ingessus hein-

ricum regem deturbat. rudolphumq; filiū suū regē constituit Elizabeth
 senioris wentzslai relicta in matrimonij ei tradita quo regnū eius soli-
 dius esset. qui cum magna bohemoꝝ spe regnare cepisset subitaneo mor-
 bo correptus primo regni sui anno absq; liberis decessit. Ob eius obitū
 dissidentes inter se bohemi. alij fridericum rudolfi fratrem. alij heinricū
 quem deiecerant petierunt. vicit heinrici factio trucidatis alterius parti
 auctoribus. Et q̄uis albertus impator cum magnis copijs bohemiam in-
 gressus regionem longe lateq; afflixerit. heinricum tñ regno eijcere non
 potuit prius a nepote vt ante diximus occisus q̄ meditata in bohemos
 exequeretur.

Cometes future maxime cladis indicij hac tempestate in celo apparuit. afflictionem xpianorū indi-
 cans. quo anno in solennitate sancti andree tantus repente terremotus exortus est q̄tus antea nūq;
 qui et multis diebus p̄ intervalla p̄durans multa diruit edificia.

Quum eo tpe quidam electores imperij. p̄cipue ecclesiastici principes ob diuersa discidia in albertū regē
 varias cōiurationes ac simultates attemptarunt. dicentes ad op̄bum dñm suū in bello p̄missis. ideo
 eū regia dignitate indignū censēbant. Quā ob rem ceteri principes primarij in regno germanie Rudol-
 pbum palatinū rheni imperij iudicem statuerunt vt deinceps futuris temporibus sua industria hoc officij
 im pagere deberet. Et qua consuetudine reges; romanorū mouerent ne aliquod malū vitupatione dignū
 in regno molirentur. ac indigni imperio iudicarentur.

Seductor ac dolosus quidam
 ostentabat se fore fridericus
 impatore iudicij varijs. que oli
 pditū fuisse ac nulli postea inue-
 tum fuisse dixerūt. Is sua astutia
 cū multos sibi adherentes acqut
 fuisse ab impatore p̄bensus de
 tectis fallacijs igne p̄ustus fuit.

Iudei q̄s anno primo alberti i-
 patoris aucti in plerisq; locis
 ob male gesta nurnberge in Her-
 bipoli. rotenburge. ac in plerisq;
 locis finitimis igni traditi sunt. n
 sexui nō etati parentes. infelices
 gentem aliq̄t milia perisse ferunt
 seruati infantes baptismi gratia.

Quā āno vnde tricesimo 7 mil-
 lesimo iacobus aragonē si-
 culū regē obijisse diē crebuit; ro-
 bert⁹ calabrie dux caroli genitor
 iussu in siciliā traductis copijs ca-
 thina vrbe potitus est. Philipp⁹

q̄s tarentinus dux frater suus cū patissima classe illico est subsecut⁹. Siculi interea correptis populariter ar-
 mis sese aduersus exosum gallicū nomē vt tuerent terra mariq; parauerant. 7 fridericū aragonē eayocauē
 runt ratione vt regnū trinacrie sibi etiā tardiuscule aduēro p̄seruādū eē. plene cōfusus copias ex hispanis
 traducendas. vel adhibita longiore mora contraheret. Nauigauerat interea sulutoze disciplina classis p̄bi
 lipp⁹ principis tarentini eā p̄ se ferens securitatem quā ne excepta a roberto fratre omni sicilia debuit ostēta
 re. quin etiā roberti classis ex cathinensi portu soluens illi q̄primū e longinquo apparuit absq; bellica appa-
 ratus armatura obuiā est. p̄gressa. in vtrāq; igif classē pari socordia sed motu ventoq; dispari vicissim se-
 perentē siculorū classis magno ordine. maioriq; apparatu. maximo animorū ardore delata est. primaq; impe-
 tito que posterior nauigare ceperat roberti ductis classe armamentisq; destituta nullo siculorū labore dissipata
 est. partim demersa partim intercepta est. partim ad hostiles portus adducta est. adeo vt pauci triremes re-
 migio vse acceleratione cathinata ad robertū fuerint reuerse. Durius postea fuit siculis cū philippensi clas-
 se plū his duobus incomodis robertus dux animi anxius in fugā sententiā inclinauit. Cathina itaq; in ci-
 uū potestate relicta cū paucis que ex vtrāq; classe sup̄fuerant triremibus in italiā est reuersus.

Dinus iuris doctor

Quinus mugelan⁹ iuris vtriusq; peritissim⁹ doctor hoc tpe claruit. 7 primū lo-
 quēdū vim habuit q̄ eo p̄sente vniuersalis legalis p̄bie synodus adeē
 videre. 7 p̄pterea copiose eleganterq; totū ciuile ius multis voluminibus decla-
 raut. nā sup̄ infortiato digessioq; veteri ac nouo pulchre scripsit. Insup 7 de man-
 dato bonifacij pape 7 post archidiaconū bononiensem in iure pontificio sextū de-
 clarauit. scripsit etiam consilia elegantissima.

Petrus de bellapita natione burgūnd⁹ p̄dicti dñi p̄fessionis 7 doctrine p̄silijs
 hisdē t̄pibus floruit. q̄ 7 ip̄o dño nō min⁹ docte 7 ac. urate sup̄ toto digesto
 codiceq; ac institutis scripsit. Habent etiā eius centū disputationes a se edite 7 in
 maximo p̄cio apud doctos habite.

Jacob⁹ de arena iur. p̄sult⁹

Ann⁹ aduenerat salut⁹ millen⁹ terdeciesq; ceten⁹ in q̄
 octau⁹ bonifacij p̄. ro. vt p̄missū ē prudētī pioq;
 vsus p̄silio p̄rēs imitat⁹ ve. te. annū instituit iubileū. ce-
 teno inde quoq; fatuz āno. cui⁹ ea fuit rō vt q̄ ex trāsalpinis vltra marinisq; veniē-
 tes octo. q̄ ex italia 7 ei⁹ insul. xv. dieb⁹ sacra vrbis loca orādo obiret plenaria pe-
 caminū venia donati eēt. Magnū ea sūmi pon. indulgētia alicubi fructū attulit
 q̄ dissidētes aliq; 7 acerrimis etiā ea pitalibusq; inimicijs publice 7 priuatim
 vsi in pacem beniuolentiāq; conciliati sunt.

Jacob⁹ de arena natōe pormētis iur⁹ p̄sult⁹ pitissim⁹. cui⁹ op̄iniones i explanā-
 dis legib⁹ vt bartol⁹ testat sp̄ de mēte iur⁹ extitit. his t̄pib⁹ breuif vtilit q̄s
 sup̄ digesto toto 7 codice scripsit. indeq; disputationes pulchras ac tractatū de ex-
 icol. de neapoli his t̄p̄porane⁹ existēs sup̄ prima) cussione cōposuit.

Infortati 7 toto volumie copiose 7 pulchre d̄scripsit. ac q̄dā alia edidit.

Jo. scorus or. mioꝝ

Johannes scorus ordinis minorꝝ theologus subtilissimus. Anno dñi. M. ccc. vel circa. velut alter apollo floruit. Et p̄ ceteris theologis subtilissima q̄dam opa edidit. Et sup̄ librum sententiay p̄cipue sup̄ quatuor sententiay que ipse (vt auit) in ordinē redegit multa subtilia scripsit. Unde et doctor subtilis dī. Quodlibeta etiā plurima disputauit. In diuinis etiā codicibus cōmentarios et alios tractatus edidit. Qui q̄dem cōmentarij q̄d ualeant absq̄ n̄ro testimonio ip̄i ostendūt. Sup̄ libros Aresto. q̄ maxime. methaphisice q̄stiones putiles disputauit. et alia cōplurima cōposuit. Hūc aut̄ lacte sue sapiētie multos enutrisse discipulos tradunt. s̄ qui maxime pficere hos fuisse dicūt. Franciscū maronē Antoniu Andre am Joannē grandonē. Ocham burleū atq; alios cōplurimos. Quoz ingenijs mirummodū p̄bia creuit. Deniq; apoplecticus interijt. q̄uis a plerisq; putetur quod uiuus fuerit defossus.

Raynerius or. pdicator

Raynerius p̄sanus ordinis pdicatorꝝ niḡ egregi modū sanctus. vt ex eius opibus habem⁹. summa in ueneratione hac tempestate habet. Et summā copiosissimā multaz lucubrationū et uigiliarū plenā cōscribere orsus ē. In qua certe quāteq; litterature ac sanctimonie uir fuerit. vl̄ ex hoc percipi p̄t quod cū in ea quicquid utilitatis difficultati sue necessariū ē. diuinarum scripturaz studio plenissime inueniat. sine sui laude et p̄fatiōe (vt plerūq; fieri solet) absolute sic incipit. Absolutio etc.

Nicolaus de Lyra

Nicolaus de lyra minorꝝ ordinis theologus eminentissimus in ordine claruit. Qui cū iudeozū impietate et disputatōibus et scriptis diu aduersatus fuisset. Etiam nouū et uetus testamentū in eoz cōtume liam et obprobriū plurimis voluminibus diligenti cura cōmentatus est. p̄pter quod nomē eius in toto mūdo celeberrimū effulsit. Cū satis utile et dilatatu opus edidit. Et fm̄ sensum l̄ralem bibliam exposuit repro bans opiniones hebreoz falsas. et extortas exponens ex eoz libris cōsultans. Addidit quoq; aliud uolumen magnū in quo ponit expositiones hystoriarū fm̄ sensum mysticu vel moralē vel allegoricum. ferunt hūc primo iudeozū doctorem fuisse. Et p̄pterea eozū linguā optime agnouisse. Qui ex hebreo peritissimo i doctrina iudaica conuersus ad xp̄m et habitum minorū suscepit.

Alanus doctor

Alanus aut̄ doctorē celeberrimū. cognomento uniuersalē. nō nulli h̄is t̄pib⁹ ascribūt. Qui cū in om̄i scia admirandus esset p̄cipue tñ in theologia ac phi losophia excedēs uniuersalitat̄is uocabulo insigniri meruit. Cui⁹ sepultura i lo co Cysterēij ostendit. Eremitibus de oratoris ecclie ad dexteram. in sepulero mar moreo. Cuius alani magni doctoris uniuersalis hoc epigramma extitit. Hic iacet alanus quē breuis hora breui tumulto sepeliuit. Qui duo qui septes qui totū scil b̄le sciuit.

Lara vgo Eremitarū

Laram oppidi montisfalconi oriādam augustini ane religionis eremitarū alūnam. vginē utiq; in signe et sinceritate uite clarissimā. anno. 1299. apud eū dem montisfalcom spoletane urbis oppidū animā celo reddidisse ferūt. Que sanctissima uirgo tant̄ certe exti tit decorata meritis et miraculis. vt sanctorū cathalogo pie ascriptam putari possit. De cui⁹ sanctitatis p̄conio hoc vnū referimus testi moniū quod apertis oculis uideri potest. quodq; de quouis sancto nūq; lectita tum vel repertum est. Ea siquidem defuncta in eius corde statim crucifixi ymago clara et aperta uisa est. Cum ipius passionis insignibus in quo etiam tres lapil luli eiusdem p̄deris inuenti sunt eminentissimū sanctitatis indicium.

nota

Faticelli de opinione et heresis eoz. a bonifacio pontifice damnat. et ubiq; diligenti cura perq̄sita exterminari iubet. vñ hermāni corpus eiusdes secte auctorē apud ferrariā. xx. annis sepultū. q̄ p̄ sancto colebat̄ exhumari et exuri fecit. Qd̄ malū tpe ioannis xxij. diffusum ē. q̄ suis p̄uenticulis clam inuis summis p̄ntificibus aduersari ceperūt. In antris noctu cō ueniētes clerici laudes xp̄iano ritu cantabāt. Quib⁹ media nocte finitis alta uoce admonēbāt masculus et femina carnali copula cōmisceri. Lumib⁹ illico extinctis queq; virū primā mulierem p̄sternebat. Et ex ecranda cū infantulo postea nato exercebāt p̄ singulas manus tradebat̄ baiulandus. quousq; aiām exula bat. inde assabat̄ collectosq; cineres in uasculā mittentes. uinū superinfundebāt. Quo uenios et exera bilibus hm̄oi consecrandos epotabant. Extant adhuc hm̄oi crudelissima et diabolica heresi aliquibus in locis abdītis et uallibus nonnulla conuenticula pertinaciter in sua perfidia permanentes.

Berta etas mūdi

Anno mundi. 6504.

Anno xpi. 1305

Clemens quintus papa. natione vascon^o. burdegalesis ep̄s bernardus gotho antea vocatus. p̄re bertrādo milite nar^o. post longā p̄tentionē pontifex creat. Cardinales em̄ coartati a perusinis in cōclau tandē in hūc bernardū burdegalensem ep̄m tūc agentes ī gallijs cōuenerūt. Is decreto electionis de se facto apud burdegallā accepto. lugdunū se p̄tulit. Et clemētis q̄nti noīe assumpto. cardinales illuc ad se litteris accersiuit. q̄ oīa facta parandī moza mēse Augusto anni salutis q̄nti terdeciesq; centeni accesserūt. Fuitq; ea curie translatio annis septuaginta quoz. Que multas dei eccleie preuicarationes. multa inuexit xp̄iano pp̄lo detrimēta. Interfuerūt lugduni p̄ntificis coronationi philippus rex francie. carolusq; frater suus. in frāciā ex ytalīa reuersus. Ioannes dux britannie et quicquid nobilitatis om̄is gallia tūc habebat. Dumq; pompa eius celebritatis ex more et p̄ urbē duceret. muri p̄na gētū pressura incubantiū impulsa corruit. Qui casu dux britannie et multi ignotiores oppressi interiere. carol^o regis frater debilitatus. et p̄ntifex ip̄e adeo in turbā p̄cep̄s deturbatus ē. ut intra ex capite excussa iaspide p̄ciosissimū amiserit. Creatū vō clemens cardinales ex gallijs tam multos vt facile tūc cōiectura om̄es assequi potuerit. pontificē romanū deinceps nō nisi ex gallicis creari posse. ytalie aut̄ et urbi rome visus ē satisfecisse in duobus iacobo et ioanne colūmēsibus. quos ad capellum et intellectū dignitatē restituit. Ne aut̄ romani curie absentīā diuturniorē sicut sibi cōsciū erat. futurā egreferētes animo rebellarent. tres cardinales attributa senatorij muneris potestate romā accedere curauit. Quozum auspicijs ip̄a roma et ytalīa om̄is gubernabatur postmodū eius iussu dulcini heresis oppressa ē. ac templariorū religio penitus extincta. venetos p̄terea p̄pter ferrariā occupatā anatheinate notauit. ac sacramenta interdixit. Idem in florentinos et lucenses egit. ideo florentini grauissimis exactionib; clerum grauare cep̄erunt. Lū ad cōponendū ecclesie statum animū adiecisset p̄alia habuit. vbi clemētinarū liber postea confectus est. Vbi etiā celestinū papā sub nomine petri sanctis confessoribus aggregauit. Deinceps vō varijs egritudinibus afflicto. nūc em̄ dissinteria. nūc stomachi et latez dolore cruciabat. Octauo pontificat^o sui anno. mense decimo. die quīnto decimo moritur. Iacet tum sedes annis duobus. mēsis tribus. diebus. xviij. dum non satis inter cardinales constat quem potissimū deligant. Nec minor quidē discordia inter electores imperij tum fuit. mortuo henrico. Eius autem corpus in vasconiā patrias suam defertur. vbi in beate marie de vzefta templo diocesis vasatensis sepelitur.

Dalcinus et margarita vxor sua heresiarche. apud urbē lōgobardie nouariā. cū anno salutis septimo terdecies centeno in rebus xp̄ianis varijs motus agitationesq; inaderūt. sectatores vtriusq; sexus ad mille nacti virus diffundere ceperant. Eo perniciosius quo sacerdotes et religiosos in populozū inuidiam adductos. spernentes simulatā puritatē quādam et innocentīā vite p̄ponebant secūdū quā immixti femellis mares. lasciuia ad libitū debaccari. Que pestis duobus annis perdurans. Eos itaq; a clemēte romāo pontifice nūcij in montem coactos excelsum alpibus cōninentem. fame et frigore confectos ad vnū sustulērunt. Captis deniq; dulcino et margarita vercellas perducti tubentur. et primo lacerari inde eozum ossa cremari et in ventum dispergi precepit. Nec hec pestis omnino deleri potuit. quin adhuc in mōrtibus tridentinis alique eius reliquie remanserunt.

Concilium Cienense

Anno domini millesimo. cccxi. kal. Nouēbris concilium generale in vrbe narbonēsis gallie viēna celebrari cepit. vt ante fuerat publicatum. in quo aderāt plusq; ccc. ep̄i vltra alios platos de varijs regionib; orbis. Et cum clemens vt satisfaceret p̄missioni facte regi francie de delēda memoria bonifacij cū rex illum hereticū fuisse. pbare intēdebat. conciliū assentire noluit. p̄cessum tū in regem francie iniustū declarauit. Statutū fuit qd om̄ia bona et possessiōes q̄ fuerāt templariorū mansioni hospitalis hierosolimitani assignerētur. Facte fuerūt in eo cōclio p̄stitutōes generales p̄cernētes statū religiosoz. Et librū clemētinarū a se cōpositū ī eodē viēne si p̄clio clemēs edidit. Petrū qz morroneū q̄ celestinus fuerat in numerū retulit beatorū. In eo p̄clio ad alterius anni medietatē p̄rabens. de subueniēdo hierosolime multa vba fecit. Que ī irritū ceciderunt. Et decreta p̄mulgauit extantia quibus de suo nomine clementinā appellatio p̄fenerat.

Henricus eius nois octauus. vel vt alij scribunt septim⁹ (q̄ heinricum lantgrauiū thuringie inter impatores nō numerāt) Comes luceburgēb (ques ytalī comarchū vocāt) cū albertū impatorē iohannes ex fratre nepos interfeciss Electores germāni apud frankfordiā ueniētes i romanoꝝ impatorē āno domini. m. cccviii. eū delegerūt. quēz aquisgrami germāni regni corona ⁊ insulis decorarūt. Legatiq; ipi⁹ regis. dux baioarie cognat⁹ ei⁹ et dñs guido de namurco frater comitis flandrie cū romanū pontificē auenione agentem adissent petiit romani imperij cōfirmationē. Ea impetrarūt cōditionē. vt intra biēniū italiā ingressus roma coronādus accederet. Nō aut p̄fixi termini sinē expectauit henricus. s̄ p̄missis in ytalīa oratorib⁹ ad p̄p̄inqua alpi⁹ regni germanie loca ytalie cōtinētia uenit. Primiq; ex ytalīs aditi sunt ab impatoris oratoribus florentini. quos impator creatōnis sue initio apud frankfordiam dedicerat nois impatorij in ytalīaq; ceteris oibus hostes esse. Nā multos cōstat ytalos patriā pulsos. p̄sertim gibellinos non erurie magis quā oim ytalie regionū. q̄ noua deligēdi creatioe etiā apud electores expectata illū magnā uictorie ⁊ amplitudinis spem erectū. quid agēdum. p̄uidendūq; esset subito edocuerūt. Fuit aut henricus impator uir sapiens iustus ⁊ graciosus. i armis strenuus catholicus ⁊ honestus. cōsilio ⁊ animo iuxta potens. Is interea elizabeth alterā wētzeslai regis bohēmie sororē. viij. ⁊ x. annos natam clam iustam ad se uenire. apud Spyrā iohanni filio suo quatuor ānis minori n̄rimonio cōiūxit. Eodē tpe tribus p̄p̄atis exercitibus vnū ipse in ytalīā adduxit aduersus brixienēses. quos armis cinctos impata facere cōpulsit. longobardosq; oīnes in p̄tatem accepit. Alterā aduersus comites wirtenbergenses direxit. sacro imperio rebelles. quibus ex. lxxx. castellis ac munitissimis oppidis q̄ obtinebant duo. ⁊. lxx. armis expugnata ademit. Tercū ex frācomibus ac baioarijs cōparatū duce petro archiepo magūtino. cū filio i bohēmiā misit. Transgresso interim alpes henrico thaurinēses ad q̄s primū descensu. us erat. populariter obuiā p̄fecti sese ⁊ urbem eius arbitrio p̄miserē. Pariter fecerūt laudenses q̄bus vicarius rex vicarios dedit. Et inde p̄cipue comes symon collubrianus uercellaz antonius auste uirbiū primarij ciues henrico occurrētes vicariis acceperūt. Et scaligeri ueronēses obedientiā polliciti sunt. mediolanū urbem familie due turriani ⁊ uiccomites potentatu pares gubernarūt. guido turrianus guelfe. matheus uiccomes gibelline factionum principes erāt. Henrici aut exercit⁹ urbi appropinquās utrosq; terruit. Ea intelligēs henricus pacis cōstituide auidus urbē ab utrisq; publico cōsilio in dñatum accepit. Leopoldusq; austrie dux cū germanoꝝ cohortibus urbi p̄sidio est impositus. Henricus interim ferream imperij coronolā nō modēcie vt debuit s̄ mediolanū recepit. Interea dū henricus primū oppugnāda post euertēda brixia occupatus est. Oratores quos ad uenetos miserat redeūtes paratam esse retulerūt. eam rempub. nauigiū quod postulasset p̄bere. quo ad regiones urbi rome p̄p̄inquoꝝ cū omni exercitu transportarētur. Per qd̄ item temp⁹ ueronēses uicentini ⁊ patauini ⁊ taruini missos ad se vicarios acceperūt. Ipse deduceitibus q̄ apud eum assidui erant amedeo sabaudie comiti ⁊ pisanoꝝ genuensiuq; oratoribus p̄ placētinos genuā se contulit. At henricus cum mensem terciū genuē egisset maris quā expectauerat tranquillitate oblata triremibus quadraginta genuensiu faonensiuq; pisas petijt. Equitatu terra per lucens̄ p̄uenisso. Rome deinde coronat⁹ tres em̄ cardinales dicūt historici a clemente romano pontifice legatos romā uenisse. Henricū apostolica auctoritate coronaturo. a cardinali hostiensi ⁊ prateni coronam accepit. Renitente Roberto rege neapolitano. florentiā inde obsidiōe artissima cinxit. Pisas senasq; in p̄tate habuit. robertum regē p̄uatuū regio p̄nūciavit. Et hinc classē in illū nauigare iussit. Tandem impator incidit in egritudine. ex qua vt conualesceret. medicoꝝ cōsilio balnea adiit inaceratēnsia. cū autem ea balneoꝝ lotionē minus recreari ac conualescere uideret. medicis item cōsulentibus purioris aeris loca petere uoluit. Itūq; est boncōuentū qd̄ oppidū duodecimo a senis miliario distans. dum obsidiōe incipit p̄mere diē obijt. Signa ueneni in ea dauere apparuisse multi scripsere. Ptolomeus uo lucensis affirmat ueneno euz perisse a p̄dicatoꝝ ordinis fratre in eucharistia dato. Aliusq; addidit id florentinoꝝ industria factum esse. quicqd̄ ei rei ueritas habeat. satis supraq; certum est. non magis florentino ⁊ lucensi ac ceteris eius secte etruscis. quā roberto regi salutem in ea morte quesitam esse. Puluis uo econtra ea mors incomoda pernitiēq; artulit. cui⁹ corpus in uetusto ac nobili pisaz templo sublimi loco post aram maiorem amici condiderūt. Fuit aut animo magnus. ⁊ non infima (si lon giori uita functus fuisset) egisset. imperauit solum annis quinq; ⁊ mensibus octo. quo mortuo uacauit imperium anno vno.

Linea imperator
Henricus octauus

Hecerat romani imperij ante hūc henricum quo ad rem ytalicam uacatio. vt omnes pene vrbes solite imperio parere tyrannis eodem pene capitaneatus titulo appellatis subessent. Namq; tres atea imperatores ab accessu in ytaliam abstinerant. vt nō ab absurde imperium uacasse ytalī dicant. hinc ueronā scaligeros. montua passerinos. padua carrarienses habebat. Et marchiones astenses quos anno an sexagesimo salinguetra eiecto ferrariam pro ecclesia administrasse serunt.

Bestaetas mundi

Ordinis templariorum extinctio

tes a pontifice institutis. Quātū aut ordo templariorū (vt in superioribus pmissū ē) augebat tantū nūc mīnuebat et sanctitas. iacobus burgūdus origine et ex dominis molay genit⁹ ingentis animi ad templario rū militiā se cōtulit. In qua pfect⁹ prioratū ditissimo moriēte mōrō interuētū principū in magistrū sublimatus emicuit. Acūq; ē vt philippi frācorū regis ei⁹ filiū ex sacro fonte susceperat indignatōem incurret. Quo eo ventū ē. vt pmittente clemente pōntifice summo tēplariorū primates omēs. vna et eadem die. philippi iussu. p omne suū regnū capti detinerent. vna cū iacobo ordinis tā ingentis mōrō. Et inde presidijs regis occupata oppida. thesauri ornatus oēs. cū omī suppellectili i regiā p̄tatem redacti. captiuq; deducti parisijs. Quibus diu fuatis in vinculis curū varia et obscena obiecta essent. et frustra cūta negatib⁹ Rex iratus magistro cū tribus socijs refuato. ceteri dānati incendio. Vex palis alligati et añ oculos stare ignis et carnis fer. quāto cruciatu pateretur miseri voces i celos ostēdebant. se veros xpianos atebāt et sanctissimā eorū fuisse religionē. Jacob⁹ tēn cū tedio diuturni carceris esset attrit⁹. lugdunū deduct⁹ et exortationibus varijs suatus. Quedā ex oppositis clemēti summo pōntifici p̄fessus ē. Ideo retract⁹ pisius dū corā duob⁹ legat⁹ ex latē snia legeret. Ipe cū vno ex socijs q̄ delphini vienēs frater erat. se mori dignū p̄testatus. nō q̄ vniq; q̄ legebat p̄petrasset. hinc tñ in delectōem tēplariorū snia s̄secuta. Iacobus cū frē delphini ad suppliciu deduct⁹ q̄ ambo rege spectate intrepide et p̄stater s̄bere. nil aliud q̄ q̄ dudum occubueret testātes.

Rusian⁹ medic⁹ florēt⁹ thadei medici auditor. tēpestare hac. q̄ plusq; cōmentū sup regni galiēni mira doctrina p̄scripsit. Hic q̄z cū in practica artis medicane (vt multi ferūt) infortunatū se aspiceret. religioni se totū dicit. Et carthusiensiu ordis hūi acipēs. corthusin⁹ effect⁹ ē monachus.

Richardū aut de media villa theologū cruditissimū ordis miorū iisdem tēpibus nōnulli ascribūt. Cui tanta ingenij magnitudo fuit. vt nulla l̄atura ei in diuinis codicibus latuerit. Qui et iter multa ingenij sui monumenta. quatuor sniaz libros optie vtilissime explanauit. Extāt q̄z et mltē ei⁹ postille et alia mltā. Iacobus de viterbio ordis heremitarū sancti Augustini sacre pagine celebrissimus. et neapolitane ecclesie archiepūs dignissimus. et virtutū oim decoratus. p hoc tēpus in precio exis tractatum de regimine xpiano ad clementem istum pontificem dedit. ac magistrū sententiariū egregie exposuit. Et quo dlibeta quatuor determinauit. Qui cū acri et torso ingenio habitus esset. speculatiuus doctor appellatus est.

Richard⁹ de media villa

Anno millesimo. cccxiiij. Tres sil' lune in celo apparuerunt. Et fulgor quez dicitur Cometeq; ad lone vsus apparebat q̄si ad finē v̄ginis trib⁹ mēlibus. Et eodē āno eo deficiēte in mēse nouēbri obiit rex francie philipp⁹ q̄ ānis. 29. regnauit. Cū iuenatōe aper iter crura eq̄ que rex eq̄tabat se igessit. ex q̄ de eq̄ cadēs paulo post mortu⁹ ē. Hic fuit pulcerrim⁹ hoim sui tēpis. statuta magn⁹ optie p̄posita hīs mēbra. Vex dedit⁹ corporeis oblectamētis precipue venationibus curas regni suis relinquēs quibus nimis credens. mltā in regno incōmoda sunt secuta. Is post se reliquit tres filios scilicet Ludouicum regem nauarre. philippum co-

A tempestate cum adhuc clemēs pontifex cū curia morā h̄eret in ciuitate pictauiēsi. rex frācie seductus (vt fertur) ab officialibus suis. pōntificij delūciāns m̄gim templi et mansionis suōsq; frēs q̄busdā erroribus infectos. et scelerib⁹ inuolutos eē. Adiores ei mali fomes tēplarij multis añ ānis in alie bellis q̄ aduersus isideles gesta sunt cōniti oim p̄nciosissimi. xpiani em̄ spernentes blasphemātesq; ac penitus detritentes. p q̄ pugnare p̄uenerāt. eos turcis et sarracenis p̄sensisse. et mōrū expe ditōnib⁹ fuisse aduersatos p̄stitit. Vñ multis eorū vario affectis supplicio ceteri omēs p̄ijs redditibusq; et bonis q̄ possidebat amplissimis spoliati sunt. q̄ prim cōcessa sunt rhodijs hierosolime hospitalarijs. prim noua attributa religionibus in hispania aduersus sarracenos beticā olim nūc granatā incolē-

Trusianus medicus plusq; cōmentator

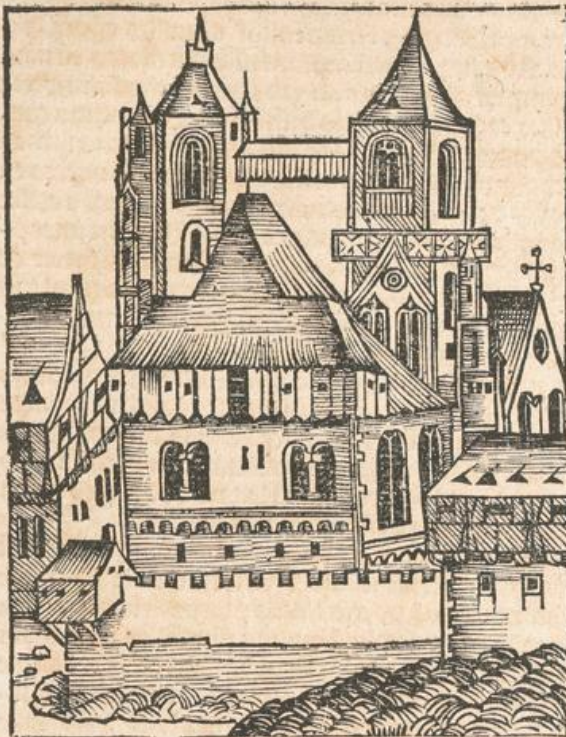

Cometa

mitem pietatiē. ⁊ carolū comitē marchie. omnes hū tres paucō tpe reges francie fuerūt. viri pulcherri-
mi ⁊ in vxoribus eoz male fortunati. Ludouicus habens vxorē filiā ducis burgundie quā strangulare fe-
cit. Philippus vxorē quā repudauerat reassumpsit quia multū eā amabat. Carolus vxorē in carcere de-
tinuit. Ad hanc infelicitatē puenisse opinant̃ quia in gradibus phibitis p̃traxerunt. vel ob iniuriā genti-
toris philippi p̃petratā in captura bonifacij pape.

Ordo rhodiorū militum principum

Rhodus insula cuius descriptionē supra p̃fecim⁹
deueniens religioni b̃tō iohāni dicat̃ auctoritate pō-
tificis p̃mendat̃. Hū nēmp̃e religiosi cū iherosolima
omnino deperdita esset ⁊ templarij in magnos erro-
res plapsi a romano pontifice fuissent extincti in eam
insulā sese recipientes turchos eius d̃nos eiecerūt. ne
q̃ vllō pacto turchoz viribus hec insula restitisset. ni-
si religiosi milites. qui vt dictū est beato iohanni di-
cati eius insule curā suscepissent. ⁊ urbē pene dirutas
instaurantes ⁊ desolatā xp̃ianoz suffragijs instaurauē-
runt. naualiaq̃ ⁊ classes reformātes. nō solū insulam
ip̃am tutati sunt s̃ cipris ⁊ alijs finitimis xp̃m colenti-
bus magno p̃sidio fuerunt. quoz virtute quicqd̃ in or-
iente nostre religionis est xp̃o seruatum fateri licet.
Ips̃is igit̃ militibus fide ⁊ gratia ac religione clarissi-
mis xp̃ianam fidē p̃fessionis voto ingēti virtute tu-
tantibus templarioz bona p̃pōntices ⁊ alios ortho-
dore fidei principes addita sunt. Postmodū deuotio-
ne p̃moti etiā regulam beati augustini p̃fiteri sponte
voluerunt. quā ob rem ⁊ a summis pontificib⁹ roma-
nis ⁊ priuilegijs ⁊ beneficijs plurimis ecclesiasticis ho-
norati sunt. Soldanus egypti d̃ns toto quēnō arma-
ta classe cū eos vexasset maiora p̃tulit q̃ intulit dāna.
Turchi etiā quatuor vicibus diuersis temporib⁹ eo-
rum agros inuaserunt. sed maximam cladem reporta-

uerunt. Nouissime mahumetus turchoz imperator grauit̃ aggressus. de quo in sequentibus mentio fit
et. ferunt rhodios quoddā castellū sancti petri nominatū munitissimū habere quod magno sumptu custo-
diunt. vbi xp̃iani de manibus turchoz fugientes sepe saluant̃. in quo milites canes nutriunt ⁊ noctu ex-
tra castra emittunt. de quibus dicitur q̃ christianos odore cognoscant. eosq̃ aduentantibus blandiunt.
Iohannes rex bohemic⁹ turchos aut̃ latratu prodant ⁊ moribus insectantur.

nota

Iohannes henrici impatoris filius. cui genitor elizabeth alteraz wentzslat
forozem matrimonio iunxit. regno bohemie deinde potiri meruit. eoq̃ re-
gno suscepto .35. annis regnauit. vir certe bonus ⁊ multe beniuolentie insigni-
tus. ⁊ potenti manu regnū gubernauit. ⁊ patre in ytaliam agēte apud germanos
vicario nomine administrauit imperiū. Patre vō defuncto cū plurime ytalie ci-
uitates ei sese dedissent. penetravit alpes cū exercitu. easq̃ nō paucis annis tu-
tatis est. Brixia em̃ bergamo. luca. parma. regio ⁊ mutina atq̃ alijs vrbibus
potitus est. quibus in p̃tectiones susceptis illas ⁊ arcibus ⁊ munitibus munire
studuit. ⁊ in bergamo arcem munitissimā ad huc extantem edificauit. Post hec
egra a iohanne recepta est. ⁊ vratislaviensū ciuitas quam dux slesie occuparat
heinric⁹. ⁊ alie ciuitates slesie ei subieciūt. Brixia ⁊ aduersus australes bellus in

quo victor iohannes suos milites preda nō modica ditat. A rege francoz postremo a duersus anglicos
in auxiliū vocat⁹ p̃reliozq̃ memorabili se immiscuit in q̃ cū multis militibus cesus interiit. Relicto filio
carolo qui tū vnum ⁊. xxx. annos agebat.

Dantes poeta

Dantes aligerius patria florentinus vates ⁊ poeta p̃cipuus ac theologo
rū p̃cipu⁹ tempestate istac claruit. Vir in ciues suos egregia nobilitate ve-
nerandus. qui licet ex longo exilio damnatus tenues illi fuissent substati e sem-
per tñ phisicis atq̃ theologicis doctrinis imbutus vacauit studijs. vnde cū flo-
rētia a factione nigra pulsus fuisset parisiēse gymnasiū accessit. ⁊ cum circa po-
eticam scientiam eruditissimus esset op⁹ inclitū atq̃ diuinum lingua vernacula
sub titulo comedie edidit. inq̃ oim̃ celestū terrestriūq̃ ac infernoz p̃funda cōtē-
plar⁹ singla q̃q̃ historice allegorice tropologicie ac anagogice descripsit. Aliud q̃s
de monarchia m̃di. Hic cū ex gallijs regressus fuisset friderico arragonēsi regi
et domino cant̃ grandi scaligero adhesit. Deniq̃ mortuo cane principe veronē-
si ⁊ ip̃e apud rauennam Anno d̃ni. 1321. etatis sue quinquagesimo sexto diem
obijt.

Gesta ea tempestate in italia

Marchio estensis qui ferrariā p ecclia administravit. mutine z regio vrbibus post annū iubileū frena i re susceptam Azzoni tunc marchioni dederit in vxore. Cuius matrimonij honore z letitia azzo haud q̄q̄ diu gaudere potuit. Anno em̄ quinto a iubileo z eius matrimonij primo friscus quidā adolescens que ex aliena vxore sibi filiū esse dicebat cū dolo captū in carcere mori coegit. z ferrariensib⁹ nōnullis ep̄oq; in p̄mis admittētib⁹ ferrarie mutine z regij dominiū obtinuit. Rogatq; veneti copias frisco auxiliares cū nauigio immiserunt. castellū em̄ thealdū noie ponti erat impositum quo padus ab vrbe in ripā transmittit̄ vie cōtinentē bononiā pducenti. quod castellum absq; nauigio capi posse friscus diffidebat. Eos motos cum intellexisset cardinalis cognomie pelagura que demens pontifex bononiā legatus miserat venetis sub anathemate cōminatione vt a re ferrariensi abstinētes copias inde deducerent. Hicq; machinis interea castello thealdo appullis z nauibus ferrariensiu qui pposito de vulgi consuetudine mutato populi z ecclie dominiū acclamabant vbiq; incensis. parte q̄s vrbis ponti contiguā ceperant. nec prius exaudiri inter p̄lij tumultum legati iussa potuerunt q̄s pons a venetis igni ferroq; interruptus z castellū thealdū fuerit occupatum. Friscus interea populū sibi rebellem domare agresus rinaldo quodā de marcharia equitū duce ore opa crudeliter nauante fretus ferrariā pene mediam incendit. sedato parump a venetis tumultu deditioe illis excluso frisco facere consenserunt. Tuncq; ferrarienses tanq; in subiectioe accepti a motib⁹ temperant. Pelagura legatus interim cruce signandos ppositis auctoritate aplica vite eterne premijs venetos ferrariensesq; bononiā cōuocauerat. z pontifex demens q̄ntus venetis publice apud auinionem excōmunicatis interdixerat sacris. quos vbiq; reperirent capi iussit pro seruisq; venundari. quā ob res factū est vt apud londonū flandrensesq; z gallios loca multi valoris venetoz mercimonia in predā a loco rū dñis fuerunt direpta. Miserat item demens pontifex romanus p̄ter pelladurā legatū duos q̄s in ethru riam cardinales vi eius prouincie motus bellaq; cōponerent.

Robertus rex

Robertus caroli secundi sicilie z apulie regis filius. patre defuncto in regnū succedens regnavit annis. 33. rex certe inclitus z virtutū omniū singulare decus. quicq; z a multis tū oratoribus tūq; poetis titulis plurimis fuerit decortus. Eo q; p̄ter equitatē z rei militaris disciplinā quibus plurimū valuit. etiam inter ceteros sui temporis egregius theologus z p̄bus. ac singularis medicine p̄ceptor habere. z nō modo his cōtentus s̄ etiā cū esset etate grandeuus z senex etiā in poesi franciscū petrarchaz audire voluit. Hic regni titulis a clemente papa in auinione rite susceptis ex gallijs bononiā ad legatū pelagurā profectus que ecclie nomini tumultuanti ferrarie p̄fecit. inde neapolim iturus virū insignē p̄sidio reliquit. Verū cū iohannē fratrem cōtra heinricū impatorē romā misisset heinricus ira succensus robertū maiestatis reū fecit z regno priuauit. que res a clemente pontifice improbata fuit. Deinde genuensium vrbem in potestatem recepit. Tandē nullo sup̄siste sibi filio moriens andrea hūgarie regē nepotē suū post se regnare p̄cepit. licet iohanna ei⁹ soroz regnū semp administrare voluerit.

Lanis scaliger

Scaligerorum dominiū principium

Lanis scaliger qui ex rebus strenue gestis magnus cognomento appellat⁹ est. Alberti scaligeri capitanei filius. Vir vtriq; magnus z rebus bene gestis clarissimo p̄conio insignitus. Verone sibi dominiū vendicās regnavit annis ferme viginti. quā certe tāta iustitia sapientiaq; ac pietate gubernauit vt etiā picenū siue romandiolam omnē potius bonitate sua q̄ alijs armis aut missilib⁹ sibi sibi egerit. Erat nanq; multe eloquentie princeps comesq; p̄human⁹ necnō z in omnes liberalis atq; doctoz viroz tū ecclasticoz tūq; oratoz z historicoz ac poetaz assidua familiaritate coniunctus. Inter quos dantē florentinū poetam ob eius doctrine p̄stantiam magnis honoribus sp̄ prosequi voluit. Tandē cū vrbē veronam maximis edificijs illustrasset Anno dñi. 1329. die. 22. iulij sine virili prole deficiens duobus nepotibus alberto scilicet z mastino fratribus vrbis dominiū concessit. Eius corpus cunctis collachimantibus cū maxima funeris pompa apud templum iuxta vrbis forū sepultū fuisse constat. vbi supra templi ipsius valuas adhuc p̄magnificū extat sepulchrum sua ymagi ne z epigrāmate notatum.

Ludouicus rex

Ludouicus philippi regis francoz filius post patrem regnare cepit z regnauit annis duobus. vir quidem catholicus z xpiane religionis amator. qui suscepto regno post annū p̄sentiens sparsos p̄ diuersa gallie oppida diu delituit se. eo q; in conclauē apud carpenteratum de pontifice deligēdo seditiōe orta duo ex cardinalibus interfecti fuissent statim eos in vnū coegit. z vt lugdanū congregarent pro futuro pontifice deligēdo suasit. cuius sanis consilijs annuentes iacobus portuensē ep̄m elegerunt. quo quidem anno cū pontifex esset elect⁹ ipse rex finem vite sue fecit. relicto in regno iohanne filio paruulo. qui puer diebus tantum viginti regnavit.

Lazarariensium regni principium

Marsilius carrariensis nobiliū princeps. cū pataviū dñatū desumpisset et in
 Mea nō tyrannice s̄ paterne pluribus annis regnasset. magni canis scaligeri
 veccitas potentā eidem vrbis dñatū sponte cessit. sed et sequenti anno cane ipso
 defuncto post tridie ab integro vrbem ingressus dominiū reassumēs. x. annis re
 gnauit. vir certe mansuetissimi animi et regie vrbauitatis insignitus ac multē vir
 tutibus decoratus. qui cū sine virili prole defecisset vbertino patrueli ex testamē
 to omnem suam hereditatem reliquit.

Marsilius carrariensis princeps

Anno dñi M. ccc. x. ciuitas ipa veneta tumultū sensit. Cū buiamons rex no
 uaz cupidus vna cū querinus et basilijs regnū affectans maximū tumultus
 in vrbe excitauit. s̄ petruū grandenigū ducē. s̄ ei⁹ puidencia cito vrbē quies data
 illi de domo quirinoꝝ cū eorū sequacib⁹ e ciuitate pulsi destructis eorū domibus.
 hec fuit prima destructio familie facta venetijs ex partialitatibus. Principatio
 res cū duobus florentinis decapitati sunt. ideo cōsiliū decēvirale in vrbe incho
 atū fuit. Deinde cū iohannes forantius ducatu venetoz rexit iacobus quirinus
 et marinus barocius viri p̄potentes et domi nobiles rempublicā subuerrere tē
 praessent. pditione coniuncti capitali snia puniri fecit. quibus cesis ad p̄cauenda in futurū malū sex p̄cura
 tores sancti marci ex senatus cōsilio cōstituti sunt qui rēpublicā diligēter curarēt. Hic dux prudētissim⁹.
 et timorate conscientie vir sciens venetos omnes p̄pter ferrarie occupationē vt p̄missum est anathemate
 Arnald⁹ de villa noua notatos. dimissa ferraria absolutiois beneficiū sibi et omnibus impetrauit.

Arnaldus de villa noua puincialis magnus philozophus. parisius dogma
 suū exercuit. et p̄ pphetiam danielis et sibille erithree pbare nitebat aduē
 tū antiꝑi et p̄secutionē eccie futurā esse. inter M. ccc. et M. cccc. dñi annū ferme i
 M. ccc. lxxvi. anno a deesse. Sup ea re librū edidit. cuius titulus de speculatione
 aduentus antiꝑi. Is tñ reprobatus et quasi hereticus reputatus. Cū magros
 parisienses cōplurimos aduersarios habebat verens ne ad manus inquisitorū
 veniret clam aufugit et p̄fectus in siciliam. qui tandē missus a friderico rege
 sicilie ad papam in mari mortuus est. Dixit em̄ x̄ps. Nō est vestru nōsse tpa vel
 momenta que pater posuit in sua potestate. Cū omnes volētes determinatū tē
 pus in his assignare aduentus sez x̄pi vel finis mundi erronei reperti sunt.

Philippus ludouici francoꝝ regis frater. Iohāne eiusdes ludouici filio de
 functo i regnū succedēs regnauit annis q̄nq̄. Petr⁹ de abano p̄liator

Etrus apponus seu de abano paduensis patria patavi⁹ medicus ceber
 rimus et philozophus oī etate admirandus et peripateticus italicorū oīm
 illustrissimus. parisiensi ciuitate doctor celeberrimus librū ibidem discolias in
 medicina sedantem. inchoantē. conciliatorē fama cognitū tandē in ppria euga
 nia vrbe feliciter terminauit. Hic anno legis gratie. i. 310. pfundissimū illud pro
 pleumatū aristotilis cōmentariū edidit. p̄pter cuius intentū constantinopoli
 nā vrbem vt grecū disceret p̄meauit. quo tandē instructissim⁹ multa galienū vo
 lumina nō parū medicis accomoda ex ydeomate greco transtulit in latinū. Hic
 sub regie vrbis padue cōmuni p̄porū regimine flozuit. liberaliūq̄ omnium p̄
 ritissimus. pater in astronomia. in qua plurimū enituit. Lucidatorē in qua op⁹
 grauissimū op̄ilauit. scripsitq̄ iohāni pon. ro. librū de venenis pulchrum. Ac
 mesue librū in medicinis manū a corde vsq̄ ad calcē p̄fecit. ferunt quidē hunc
 Bynus medicus magicum maximū fuisse et multa p̄ eandem artem ostendisse.

Donus de garbo medicus florentinus his temporibus claruit. qui cū bru
 dum thadeo florentino medico tradidit. qui adeo eruditissimus euasit vt vti
 lissima in auicennā ediderit cōmentaria. Scripsit et in galienū de malitia com
 plexionis diuerse. Atq̄ in hypocratem de natura setus. q̄n et in philosophia
 ac medicina varias et pulcherrimas questiones.

Gentilis fulginas perusinus p̄stabilis sapientie
 medic⁹ hoc ipso tpe diuī p̄teriti medici nō infe
 rioris ingenij aut fame fuit. q̄ potissimū eius accu
 ratissimi cōmentarij in auicenne libris testimoniū p
 bibēt. fuit em̄ subtilissim⁹ rimator verborū auicēne
 Hic etiā p̄ter p̄dictos cōmentarios p̄silia varia etiā
 cōtra pestem composuit. ac questionēs p̄cipue de q̄

dibus medicinarum ac alias subtilissimas disputauit.

Martheum aut siluaticum medicū mantuanum genere nobilissimum hisdē
 temporibus floruisse constat. eo q̄ ad robertum sicilie regem et medicus
 diuinum op⁹ de oibus simplicibus medicinis et earuz p̄prietatibus dederit.
 ac alia quedam edidit.

Linea summorum pontificum
Iohannes vigesimuss

Benedictus duodecimus

Anno mundi. 6516.

Anno xpi. 1316.

Iohannes vigesimus secundus papa. iacobus caturcensis antea vocatus. eps portuensis post longam vigintiannu[m] cardin aliu[m] altercatione[m] lugduni in monasterio fratrum predicatorum pontifex creatus. Quo anno salutis decio sexto terdeciesq[ue] centeno ro. eccie cardinales philippi pictauoz comitis lodo- uici francoz regis germani fratris opera vel potius violentia apud lugdunū inclusi pontificatus vacationi supra duos annos p[er]tinuate sine imposuerunt. et nomis septēbris in eccia cathedrali coronā pontificatus accepit. Inde hō aue nione cū curia profectus octo cardinales in ieiunijs quatuo[r] tpm. aduentus dñi creauit. quoz de numero fuit iacobus caturcensis eius ex sorore nepos. ⁊ iabānes caiectani e gente vrsina. qui primo pontificatus anno requisitus lo- douicū bauarie ducē in regē electū cōfirmare ideo recusare dixit q[ui] p[ro]ter admi- sum in consobriuo secū in controuersia electo scelo multa p[re]sumperat facere ⁊ concedere. Impatoris ro. legitime p[er] gradus oēs instituti excedentia potesta- tem. Vt vtiq[ue] doctissim[us] ⁊ multa prudentia decoratus ⁊ doctor[um] viroz amā- tissimus. Ecclesia[m] tolosanā quā vnice dilexit ad archiep[iscop]atū trāstulit. Cur[ia] q[ui] dem castella sex in ciuitates erexit. Adeo p[re]terea rebus nouis pontifex ipse stu- duit vt simplices ep[iscop]atus bifariā diuiserit ac diuisos in vnū redegerit. ⁊ abbat- tias in ep[iscop]atus ⁊ ep[iscop]atus in abbatia vicissim trāstulerit. Hac tñ gratitudie vsus est q[ui] clementinaz editionē confirmauit. Ordine grandimontensem quozum- dā improboz factionibus labefactatā in meliore formā redegit. amputat[is] bis que ordini obessent. additisq[ue] institutionib[us] quibusdā quib[us] tanta religio cō- staret. Cesaraugustanā eccliam cū admodū diligeret in metropolitanā erexit quiq[ue] cathedralibus ecclesijs ex vudecim que tarracoen[s]i subsunt huic assi- gnat[is]. Instituit ⁊ nouū ordine[m] militū. Et cū multa probe egerat rē eccl[esi]asticaz cōcērentia. thomā vnū erphordensem ep[iscop]m. ⁊ alterū thomā aqnatē p[re]dicato- rū ordinis anno pontificat[us] septimo in numerū retulit sanctorū xpi dñi confes- soz. Eo qui secutus est anno salutis duo de trigésimo terdeciesq[ue] centeno lodo- uici bauarie ducis electione abrogata in illū tanq[ua]m eccie rebellē ac scismaticum

cenfuras exercuit. multos deniq[ue] hereticos damnauit. Et p[re]sertim glosulā quandā fratris petri qui p[re]u- tum ad imitandā xpi paup[er]atē aiauerat. affirmātes xpm eiusq[ue] discipulos nihil priuati vel cōmune ha- buisse. de quoz numero multi damnati ⁊ exusti sunt. Tandē anno etatis sue nonagesimo moztif auenioe pontificatus decimonono anno mēse q[ui]nto. relicta in thesauris tāta vi auri q[ua]ntam nullus ante se pontifex.

Anno mundi. 6534.

Anno christi. 1335.

Benedictus duodecimus papa patria tholosanus ordinis asterciensis iacobus antea vocatus sac[er]d[otalis] ep[iscop]i cardinalis. Cū iohānes pontifex anno salutis quarto tricesimo terdeciesq[ue] centeno defunct[us] est ad diēq[ue] abinde sextū decimū in pontificat[us] ē assumptus auenione. Qua celebrata legatione cardinalis vrsinus auenione applicuit. Benedictusq[ue] in pontificatu nihil duxit antiquius q[ua]m p[re]mulgatas a iohāne in ludouicū cenfuras obrogationēq[ue] repetere ac cōfirmare. Per que t[em]p[or]a principes ppliq[ue] in italia bello focij hinc p[re]sidijs morte audita in vrbis bononie ad suas p[ar]tes accessione elati oia p[re]sumebāt. q[ua]re vrbes quatuoz q[ua]s solas in romane eccie reuerentia iohānes bohēm[us] rex p[re]sidijs cōseruabat. inter se p[re]stitus fe- deribus sunt partiti vt parma scaligero. regnū gonzage. mutina estensi. luca cederet florentino. At p[re]s- ferveritus ne vacante impio italia ab aliquo externo hoste inuaderet. Luchinū vicecomitē iohannemq[ue] eius fratrē archiep[iscop]m mediolanensem. mediolani altarūq[ue] vrbū quas possidebant vicarios instituit. pa- riq[ue] forma mastinus scaliger verone ⁊ vincencie. Guilhelm[us] gonzaga mantue ⁊ regij. Albertinus carra- ria padue. Et opizo estensis ferrarie mutine ⁊ argentevicariātū auctoritate aplica habuerūt. Et quia por- cio estensis data iuriū esset romane eccie censum illi decē milia aureos imposuit annis singulis p[ro]soluendū Semel aut[em] in toto pontificatus sui t[em]p[or]e sex p[re]sbiteros cardinales creauit. viros egregios nō de sua stirpe. sed vndequaq[ue] ad tantā dignitatē vocatos. Tante p[re]terea constantie fuit vt dimoueri a recto vel vi vel p[re]- cario vel pollicitationibus nunq[ua]m potuerit. bonos em̄ diligebat ⁊ vicissim malos ac sceleratos aperte o- dio habebat. Componere itē pacē inter philippū francie ⁊ eduardū anglie regem sepe temptauit p[er] le- gatos ac frustra. Pontifex aut[em] rem sepius temptatā omittens edes pontificias cū turribus ⁊ pomietis i- choauit ac p[re]fecit. suoq[ue] iussu impensaq[ue] basilice sancti petri tectum restituit. quē admodū epigramma ad e[um] statua i eadē basilica positū idicat. Adorif aut[em] p[re]sbitat[us] sui āno. vij. mēse. iij. diē. xvij. Aditā vi auri nō cognatis suis affinitibus sed eccie reliquit. In morte aut[em] optimi p[re]sbiticis ⁊ doctissimū omnes vere col- lachrimarunt. Eius tales fuerunt sententie. Talis esto filius. quales gnatos habere cupis. malus moztif bonus aut[em] magis viciū formidat. Que scis legendo serua. que nescis legēdo disce. Eque turpe est carere amicis ⁊ eos sepe mutare. Optime conseruant[ur] amici si p[re]ces eoz cogitant.